

**INSTAGRAMIN HYÖDYNTÄMINEN
MAATALOUDEN TUKIKOULUTUKSESSA**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

kevät 2022

Titta Litmanen

Tekijä Titta Litmanen

Vuosi 2022

Työn nimi Instagramin hyödyntäminen maatalouden tukikoulutuksessa

Ohjaaja Eero Jaakkola

Tämä opinnäytetyö käsittelee maatalouden tukiehtoja, niissä todettuja puutteita ja puutteiden ennaltaehkäisyä Instagramilla toteutettavan koulutuksen ja tiedonvälityksen avulla.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ja kehittää Instagram-palvelun hyödyntämismahdollisuuksia maatalouden tukikoulutuksessa. Opinnäytetyössä selvitettiin, missä maatalouden tukiehdoissa todetaan eniten puutteita valvonnoissa. Näihin tukiehtopuutteisiin kohdentuen Instagram-tilille luotiin viljelijöitä varten koulutuksellista sisältöä ehkäisemään vastaavien puutteiden ilmaantumista jatkossa.

Maatalouden valvonnassa todetaan vuosittain yhä kasvavassa määrin tukiehtopuutteita. Todetuista tukiehtopuutteista seuraa viljelijöille taloudellisia menetyksiä. Yleisimpiä ovat asiakirjavalvonnassa todetut puutteet lannoituksessa, viljavuustutkimuksissa ja lohkokohtaisissa muistiinpanoissa. Peltovalvonnassa yleisiä ovat puutteet pientareen ja suojakaistan leveydessä sekä kasvinsuojelussa. Lohkokohtaisissa toimenpiteissä todetaan puutteita muun muassa suojavyöhykkeillä, kerääjäkasveilla ja monimuotoisuuspelloilla.

Opinnäytetyö oli laadultaan toiminnallinen. Se toteutettiin osana maatalousoppilaitosten yhteistä Tulevaisuuden Maanviljelijät -hanketta, jonka tarkoitus on kehittää opetusmenetelmiä, opetuksen sisältöjä, oppimateriaaleja ja opetusmaatilojen toimintaa.

Opinnäytetyön tuotoksina syntyi Instagram-tilin koulutuksellinen sisältö Instagramin Visa-ominaisuutta hyödyntäen, ja hankkeelle luodut ohjeet Instagramin Visa-ominaisuuden käyttöön.

Avainsanat Maataloustuet, tiedonvälitys, koulutus, verkkoyhteisöt, Instagram
Sivut 40 sivua ja liitteitä 11 sivua

Author Titta Litmanen

Year 2022

Subject Utilizing Instagram in agricultural support condition training

Supervisor Eero Jaakkola

This thesis deals with the conditions for support for agriculture, the deficiencies identified in them and the prevention of deficiencies through training and information on Instagram.

The purpose of this thesis was to explore and develop the possibilities for utilizing the Instagram service in agricultural support training. The thesis examined in which support conditions deficiencies are most commonly identified during controls. Targeting to these support deficiencies an Instagram account was created with educational content for farmers to prevent similar deficiencies from appearing in the future.

In agricultural control, more deficiencies are noticed yearly in meeting the conditions of agricultural support. The deficiencies cause financial losses for farmers. The most common deficiencies in documentations are deficiencies in fertilization, soil sample analysis and block-specific notes. In field controlling, deficiencies in the width of the field margins and buffer strips, as well as in weed control are common. In block-specific measures deficiencies are noticed for example within buffer zones, cover crops and diversity fields.

The thesis was functional in quality. It was carried out as part of the Tulevaisuuden Maanviljelijät (Farmers of the Future) -project, which is a joint project of agricultural schools, which aims to develop teaching methods, teaching content, learning materials and the operation of teaching farms.

The thesis produced the educational content for the Instagram account using Instagram's Visa feature, and the instructions created for the project on how to use Instagram's Visa feature.

Keywords Agricultural subsidies, information communication, training, online communities, Instagram

Pages 40 pages and appendices 11 pages

Sisällys

1	JOHDANTO.....	1
2	MAATALOUSPOLITIIKKA TUKIEN TAKANA.....	2
2.1	Pinta-ala tukien muodostuminen	2
2.1.1	EU:n suorat tuet	3
2.1.2	EU:n osarahoitteiset tuet	6
2.1.3	Kansalliset tuet	7
3	PELTOVILJELYN TUKIEHDOT	8
3.1	Täydentävät ehdot	9
3.2	Ympäristösitoumus	11
4	PELTOTUKIEN VALVONTA.....	15
5	VALVONNASSA TODETTUJA PUUTTEITA	17
5.1	Pinta-alavirheet.....	18
5.2	Täydentävät ehdot ja ympäristökorvauksen perustason puutteet	19
5.3	Tukiehtopuutteet ympäristökorvauksessa	24
6	KOULUTUSMATERIAALIN SUUNNITTELU JA TUOTTAMINEN	26
6.1	Instagram sovelluksena.....	27
6.2	Sisällön tuottaminen Instagramiin	31
7	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	34
7.1	Haasteet	35
7.2	Mahdollisuudet	36
	Lähteet.....	38

Liitteet

Liite 1	Ohjeet Instagramin Visa-tarran käyttöön
Liite 2	Testikysymykset Instagramin tarinoihin

1 JOHDANTO

Maatalouden valvonnoissa todetaan vuosittain yhä enemmän puutteita tukiehtojen noudattamisessa. Puutteet voivat olla seurausta monesta eri tekijästä. Ilmeisiä syitä on tiedon puute tai sen väärin ymmärtäminen. Ruokavirasto ja ELY-keskukset julkaisevat vuosittain verkkosivuillaan ja koulutuksien yhteydessä tilastoja todetuista tukiehtopuutteista. Puutteet sekä ympäristökorvausehtojen että täydentävien ehtojen noudattamisessa johtavat taloudellisiin seuraamuksiin viljelijöille.

Maataloustuet ovat merkittävä osa maatalouden tulon muodostumista. Vuonna 2021 maataloustukien osuus maatalon tuloista oli keskimäärin 29 %. Mitä suurempi osa tuloista on maataloustukea, sitä suurempi on myös suhteellinen tulon vähennys, kun tukiehtopuutteita todetaan. Jo pelkästään taloudellinen näkökulma huomioiden viljelijöiden tulisi pyrkiä noudattamaan tukiehtoja, jottei todettujen puutteiden kautta aiheudu tulon menetystä. Tukiehtopuutteiden seurauksena noin viisi prosenttia haetusta ympäristökorvauksesta hylätään vuosittain. Rahaksi muutettuna hylätyn tuen määrä Suomessa on noin 12 miljoonaa euroa vuotta kohden.

Tässä opinnäytetyössä tavoitteena oli selvittää Instagram-palvelun hyödyntämismahdollisuuksia maatalouden tukikoulutuksessa, ja luoda Instagram-tili, jolla voidaan jakaa viljelijöille koulutuksellista sisältöä kohdentuen niihin tukiehtoihin, joissa todetaan eniten puutteita valvonnoissa. Opinnäytetyö tehtiin osana maatalousoppilaitosten yhteistä Tulevaisuuden Maanviljelijät -hanketta.

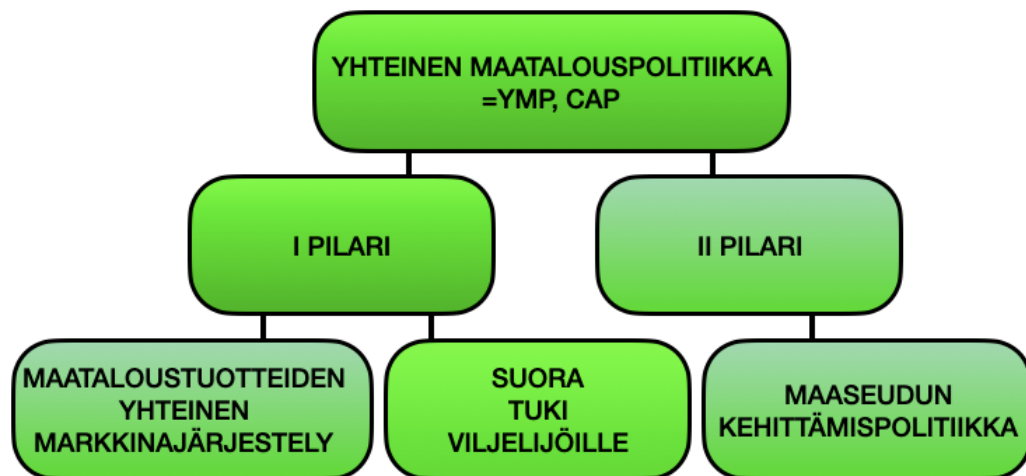
Aiheen rajaamiseksi ja opinnäytetyön selkiyttämiseksi opinnäytetyössä käsitellään vain peltoviljelyä, kotieläintuotantoon viitataan vain aihetta sivuten. Opinnäytetyö keskittyy AB-tukialueelle, joten esitetyt tukien määrät koskevat tätä aluetta. Valvontatuloksien osalta käsitellään koko Suomea kattavia lukuja. Ympäristöhoitonurmien ja talviaikaisen kasvipeitteisyyden osalta käsitellään vain kohdentamisaluetta.

2 MAATALOUSPOLITIikka TUKIEN TAKANA

EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa, YMP:tä (*Common Agricultural Policy, CAP*) on harjoitettu jo vuodesta 1962 saakka. YMP on kaikille EU-maille yhteistä, ja sitä rahoitetaan EU:n talousarvion varoista. (Euroopan komissio, n.d.) Yhteisen maatalouspolitiikan perusteena on aina elintarvikkeiden saatavuuden varmistaminen. Myöhemmässä vaiheessa tavoitteiksi on asetettu myös talouteen, ympäristöön ja aluepolitiikkaan liittyviä tavoitteita. (Massot, 2021)

Yhteinen maatalouspolitiikka muodostuu kahdesta pilarista. Ensimmäinen pilari on jaettu kahteen osaan: maataloustuotteiden yhteinen markkinajärjestely ja suora tuki viljelijöille. Toinen pilari on maaseudun kehittämispolitiikkaa. (Massot, 2021) Maatalouspolitiikan rakennetta on kuvattu Kuvassa 1.

Kuva 1 Yhteisen maatalouspolitiikan rakenne (Massot, 2021). Tässä opinnäytetyössä keskitytään viljelijöille suoraan osoitettuun tukeen.

2.1 Pinta-ala tukien muodostuminen

Peltolohkolle saatavissa olevat tuet määräytyvät useasta eri tekijästä. Perus- ja viherryttämistukeen oikeutettua on kaikki maatalousmaa. Perus- ja viherryttämistukia

maksetaan tilalla olemassa olevia *tukioikeuksia* vastaan. (Ruokavirasto, n.d.-a) Toinen olennainen tekijä tukien muodostumiseen on peltolohkon *korvauskelpoisuus*.

Korvauskelpoisuus on peltolohkon ominaisuus, johon ei vaikuta omistus-, sitoumus-, tai viljelyhistoria. Peltolohkon korvauskelpoisuus on edellytyksenä luonnonhaittakorvaukselle sekä ympäristösitoumukselle ja luonnonmukaisen tuotannon sitoumukselle. (Ruokavirasto, 2021-a). Näiden erilaisten *sitoumuksien ja sopimuksien* voisikin kuvata olevan kolmas tekijä tukien muodostumisessa. Koko Suomessa tukioikeuksia on noin 2,26 milj. hehtaaria, ja korvauskelpoista alaa hieman vähemmän, noin 2,2 milj. hehtaaria (Reku, 2021-a).

Maatalouden tukijärjestelmä koostuu monesta eri välineestä, joiden pohjana on Euroopan yhteinen maatalouspolitiikka. Viljelijätuet voidaan jakaa EU:n suoriin tukiin, EU:n osarahoitteisiin tukiin ja kansallisiin tukiin, jotka on esitetty Taulukossa 1. (MMM, n.d.-a) Nimiensä mukaisesti EU:n suorat tuet rahoitetaan EU:n yhteisestä budjetista ja kansalliset tuet valtion varoista.

Taulukko 1 Maatalouden viljelijätuki muodostuu monesta eri välineestä.

EU:N SUORAT TUET	PERUSTUKI VIHERRYTTÄMISTUKI NUOREN VILJELIJÄN TUKI TUOTANTOSIDONNAINEN TUKI
EU:N OSARAHOITTEISET TUET	LUONNONHAITAKORVAUS YMPÄRISTÖKORVAUS LUONNONMUKAISEN TUOTANNONTUKI
KANSALLISET TUET	SOKERIJUURIKKAAN KANSALLINEN TUKI POHJOISET TUET C-ALUEELLE

2.1.1 EU:n suorat tuet

EU:n suorat tuet ovat perustuki, viherryttämistuki, nuoren viljelijän tuki ja tuotantosidonnainen tuki, joka peltoviljelyssä on peltokasvipalkkio. Pinta-alatukien määrät

AB-tukialueella vuonna 2021 on esitetty Taulukossa 2. Peltokasvipalkkio on tuotantosidonnainen tuki, jonka tukimäärä on viljelykasvikohtainen.

Taulukko 2 EU:n kokonaan rahoittamat tuet hehtaaria kohden vuonna 2021.

EU:N SUORAT TUET EUROA / HEHTAARI 2021	
PERUSTUKI	122
VIHERRYTTÄMISTUKI	75
NUOREN VILJELIJÄN TUKI	82
PELTOKASVIPALKKIO	75-130

Perus- ja viherryttämistuki

Päätukihaussa perus- ja viherryttämistukea haetaan samalla rastilla. Perustuen saaminen edellyttää, että tila sitoutuu myös viherryttämisen ehtojen noudattamiseen. Kaikki maatalousmaa on perustukikelpoista. Maatalousmaata katsotaan olevan pellot, pysyvien nurmien alat ja pysyvien kasvien alat. Perustuen saamisen toisena edellytyksenä on, että hakijalla on tukioikeuksia. (Ruokavirasto, n.d.-a) Perus- ja viherryttämistuki yhdessä ovat n. 200 €/ha, joten esimerkiksi tavanomaisessa viljan viljelyssä nämä muodostavat merkittävän osan peltolohkolle saatavasta tuesta.

Viherryttämistuen tarkoituksena on tukea ympäristön ja ilmaston kannalta edullisia maatalouskäytäntöjä. Viherryttämistuen saamisen vaatimukset on jaettu kolmeen ryhmään, jotka ovat viljelyn monipuolistaminen, pysyvä nurmi ja ekologinen ala. (MMM, n.d.-b)

Viljelyn monipuolistamisen vaatimus kannustaa maaperän ja ekosysteemien kestävyyttä parantaviin viljelytapoihin. (Euroopan komissio, n.d.-2) Vaatimus AB-alueella koskee kaikkia yli 10 ha tiloja, joiden viljelyalasta alle 75 % on nurmea ja/tai palkokasveja. Jos nurmen ja

palkokasvien yhteen laskettu osuus on yli 75 %, tila vapautuu monipuolistamisen vaatimuksesta. Tällöin tila ei ole oikeutettu talviaikaisen kasvipeitteisyyden tukeen. (MMM, n.d.-b)

Pysyvän nurmen merkintä tulee peltolohkolle, kun sillä on ollut nurmikasvusto yli viiden vuoden ajan, eikä lohko ole kuulunut silloin tilan viljelykiertoon. Tila voi ottaa pysyvän nurmen halutessaan takaisin viljelykiertoon, jolloin pysyvän nurmen merkintä peltolohkolta poistuu. (Ruokavirasto, 2018) Pysyvien nurmien pinta-alamuutosta seurataan vuosittain. Jos pinta-alan määrä koko Suomessa vähenee liikaa, on viljelyyn otettuja peltoja muutettava takaisin nurmelle. (MMM, n.d.-b)

Ekologisen alan (EFA-ala) vaatimus on käytössä vain Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Vaatimus koskee yli 15 hehtaarin tiloja, joilla maatalousmaasta alle 75 % on nurmella, kesannolla tai palkokasvien viljelyssä. Tilojen, joita vaatimus koskee, on ilmoitettava EFA-alaksi vähintään 5 % peltoalasta. EFA-alaksi voi ilmoittaa kesantoja, typensitojakasveja, lyhytkiertoisia energiapuualoja ja täydentävien ehtojen mukaisia maisemapiirteitä. (MMM, n.d.-b)

Nuoren viljelijän tuki

Nuoren viljelijän tuki on tarkoitettu edistämään maatalouden rakennekehitystä ja helpottamaan tilanpidon aloitusta. Nuoren viljelijän tukea maksetaan 5 vuoden ajan. Tukea voi saada viljelijä, joka ensimmäisenä hakuvuonna täyttää enintään 40 vuotta. Tukea maksetaan enintään 90 hehtaarin alalle. (Ruokavirasto, 2020)

Tuotantosidonnainen tuki

Tuotantosidonnaisia tukia ovat erinäiset kotieläintuet sekä peltokasvipalkkio.

Tuotantosidonnaisten tukien tarkoituksena on ylläpitää raaka-aineiden vakaata tarjontaa elintarvike- ja rehuteollisuutta varten. (MMM, n.d.-c) Peltokasvipalkkiota maksetaan Suomessa rukiille, valkuaiskasveille, tärkkelysperunalle ja sokerijuurikkaalle. AB-alueella tukeen oikeutettuja ovat myös avomaan vihannesviljelmät. (Ruokavirasto, n.d.-b)

2.1.2 EU:n osarahoitteiset tuet

Luonnonhaittakorvaus (LHK)

Luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on turvata maataloustuotannon jatkumista pohjoisissa oloissa. Suomi on EU:n pohjoisin viljelymaa, ja maantieteellisen sijainnin seurauksena ilmasto-olosuhteet ja lyhyt kasvukausi rajoittavat maataloustuotantoa.

Luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on kannustaa maataloustuotannon jatkumiseen.

Maataloustuotannon jatkuminen on tärkeä osa maaseudun työllisyyttä ja maaseutualueiden kehitystä, joita tuetaan myös viljelijätukien ulkopuolisilla välineillä. (MMM, n.d.-d)

Luonnonhaittakorvaus kasvinviljelytiloilla vuonna 2021 oli 217 €/ha.

Luonnonhaittakorvauksen maksamisessa on käytössä degressio, jolla hehtaarikohtainen korvausmäärä vähenee 150 ha ylittävältä peltoalalta 10 %, ja 300 ha ylittävältä osalta 20 % (Ruokavirasto, n.d.-g)

Ympäristökorvaus

Ympäristökorvaus on osa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014–2020.

Suomessa on ollut koko EU:hun kuulumisajan, vuodesta 1995 saakka, käytössä maatalouden ympäristötukijärjestelmä (nykyinen ympäristökorvaus). Ympäristökorvaus koostuu kahdesta eri osasta, ympäristösitoumuksesta ja erilaisista ympäristösopimuksista. Valtaosa viljelijöistä on tehnyt ympäristösitoumuksen. Vuonna 2021 83 % tiloista kuului ympäristösitoumuksen piiriin (Ruokavirasto, 2022-a). Ympäristökorvausjärjestelmän tavoitteena on edistää maatalouden vesiensuojelua, ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ja hillitä ilmastonmuutosta. (Maaseutu.fi, 2022)

Ympäristökorvauksen vaikutukset vesien ravinnekuormituksen vähenemiseen ovat merkittäviä. Ravinteiden käyttö on ollut tehokkaampaa ja eroosiota on onnistuttu estämään kasvipeitteisyyden avulla. Suomessa ympäristökuormitusta on onnistuttu vähentämään enemmän kuin EU-maissa keskimäärin. (Maaseutu.fi, 2022)

Ympäristösopimuksia ohjelmakaudella on tehty seuraaviin kohteisiin:

- Kosteikkojen hoito
- Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito
- Kurki- hanhi- ja joutsenpellot
- Alkuperäisrotujen kasvattaminen
- Alkuperäiskasvien ylläpito

Ympäristösopimusaloja hoidetaan sopimuksen hyväksymisvaiheessa tehdyn hoitosuunnitelman mukaisesti. Aktiiviviljelijöiden lisäksi rekisteröidyt yhdistykset voivat hakea kosteikkojen hoitosopimuksia tai maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maisemanhoitosopimuksia. (Ruokavirasto, n.d.-c) Myös ympäristösopimusalojen hoidon toteutumista seurataan valvonnoilla.

Ympäristösitoumus koostuu perus- ja vähimmäisvaatimuksista, joista ei makseta korvausta sekä toimenpidekohtaisista vaatimuksista, joista maksetaan korvaus. Perusvaatimukset ovat pääasiassa myös täydentävien ehtojen vaatimuksia. Vähimmäisvaatimukset koskevat tiettyjä lannoitukseen ja kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyviä vaatimuksia. (Ruokavirasto, 2021-b)

2.1.3 Kansalliset tuet

Kansallisilla tuilla täydennetään EU:n yhteisiä tukijärjestelmiä. Kansalliset tuet perustuvat pohjoisiin oloihin, ja niistä aiheutuviin korkeisiin tuotantokustannuksiin. Vuonna 2022 kansallista tukea maksetaan yhteensä n. 323 milj. euroa, joista valtaosa, 93 %, on pohjoisia tukia. Noin viisi prosenttia tuesta menee Etelä-Suomen kansallisiin tukiin sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuun tukeen ja puutarhatalouden tukeen. Loput noin kaksi prosenttia menee sokerijuurikkaan kansalliseen tukeen. (MMM, 2022) Pinta-alaperusteisia tukia ovat Etelä-Suomessa sokerijuurikkaan kansallinen tuki ja pohjoisella tukialueella pohjoinen hehtaarituki, yleinen hehtaarituki ja nuorten viljelijöiden tuki. (MMM, n.d.-e)

Sokerijuurikkaan kansallinen tuki

Sokerijuurikkaan kansallinen tuki on ainoa koko maassa maksettava kansallinen pinta-alatuki. Tukea maksetaan vain sokerintuotantoon käytettävälle sokerijuurikkaidenviljelyalalle. Vuonna 2021 sokerijuurikkaan kansallinen tuki oli 350 €/ha. (Ruokavirasto, 2021-c)

Pohjoiset tuet

Pinta-alaperusteisia pohjoisia tukia ovat pohjoinen hehtaarituki, yleinen hehtaarituki ja nuorten viljelijöiden tuki (MMM, n.d.-e). Pohjoiseen hehtaaritukeen ovat oikeutettuja tietyt kasvit C1-C2-tukialueella, ja avomaan vihannekset tukialueella C1-C4.

Yleiseen hehtaaritukeen ovat oikeutettuja maatalous- energia- ja puutarhakasvit tukialueella C2-C4, ja avomaan vihannekset tukialueella C3-C4. Tuen määrä nousee pohjoiseen päin mentäessä ollen 10–55 €/ha. (Ruokavirasto, 2021-c)

Nuorten viljelijöiden tuki on tarkoitettu C-tukialueen viljelijöille, jotka ovat ensimmäisenä tuen hakuvuotenaan korkeintaan 40-vuotiaita. Tukea maksetaan viiden vuoden ajan. Tukeen oikeutettua on viljelyssä oleva peltomaa tietyin rajoittein. (Ruokavirasto, 2021-c)

3 PELTOVILJELYN TUKIEHDOT

Viljelijöiden on tukien saamiseksi noudatettava haetuille tuille määriteltäjä ehtoja.

Täydentävät ehdot ovat useimpien viljelijätukien ehtona. Täydentävät ehdot koostuvat hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista, ja lakisääteisistä hoitovaatimuksista ympäristöön, kansanterveyteen, kasvien ja eläinten terveyteen ja eläinten hyvinvointiin liittyen. Täydentävien ehtojen noudattaminen kuuluu kaikille maataloustuottajille.

(Ruokavirasto, 2021-d) Ympäristösitoumuksen tehneet tilat noudattavat myös ympäristökorvauksen sitomusehtoja (Ruokavirasto, 2021-b).

Ympäristösitomusehdoissa on perustaso, jonka noudattaminen on ympäristökorvauksen ehtona. Perustason vaatimukset koostuvat täydentävistä ehdoista ja muista lakisääteisistä

asetuksista. Peltovalvonnassa näiden noudattamista tarkastellaan eri valvontakysymyksillä. Jos peltovalvonnassa todettu puute on myös täydentävien ehtojen puute, tehdään valvontaan täydentävien ehtojen laajennus (Ruokavirasto, 2021-e, s. 74).

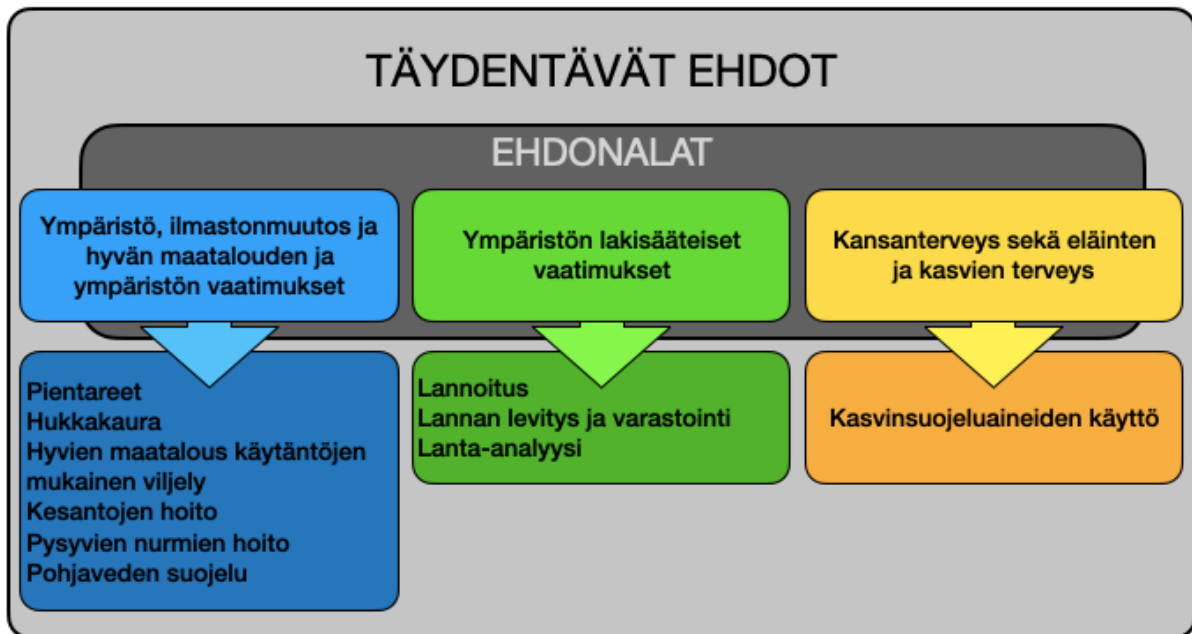
Ympäristökorvausehtojen noudattamatta jättämisestä seuraa aina tuen vähentäminen. Kun tukiehdon noudattamatta jättäminen kohdistuu myös täydentäviin ehtoihin, seuraa siitä leikkaus kaikkiin maataloustukiin. (Ruokavirasto, 2021-f) Täydentävien ehtojen seuraamus tarkoittaa käytännössä sitä, että peltovalvonnassa todetut puutteet, esimerkiksi pientareen leveydessä, aiheuttavat vähennystä sekä peltoviljelyn pinta-ala tukiin että myös kotieläintukiin.

3.1 Täydentävät ehdot

Täydentävien ehtojen vaatimukset on jaettu eri ehdonaloihin, jotka koostuvat hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista sekä lakisääteisistä hoitovaatimuksista. Kaikki täydentävien ehtojen vaatimukset kuuluvat jonkin ehdonalan alle. Ehdonalojen sisältöä on avattu Kuvassa 1 kasvintuotannon osalta. Ehdonalat ovat (Ruokavirasto, 2021-d):

- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset
- Ympäristön lakisääteiset hoitovaatimukset
- Lakisääteiset kansanterveyden sekä eläinten ja kasvien terveyden
- Lakisääteiset eläinten hyvinvointivaatimukset

Kuva 2 Täydentävät ehdot muodostuvat ehdonaloista, joilla on omat vaatimuksensa. Kuvassa esitetty eri ehdonalojen alle kuuluvia vaatimuksia.

Ehdonalat liittyvät tukiehtopuutteiden tarkasteluun olennaisesti, koska samalla ehdonalalla tapahtuvat laiminlyönnit käsitellään yhtenä laiminlyöntinä. Kun laiminlyöntejä todetaan useammalla ehdonalalla, lasketaan seuraamusprosentit yhteen, sen ollessa kuitenkin enintään 5 %, ellei kyseessä ole toistuvuus tai tahallisuus. (Ruokavirasto, 2021-e, s. 152)

Seuraamuksien laskennassa noudatetaan kaavaa, jossa havaittujen puutteiden seurauksena on ensin pinta-alaseuraamukset, sitten toimenpiteiden prosentuaaliset seuraamukset ja viimeiseksi tehdään täydentävien ehtojen puutteiden vähennys. (Ruokavirasto 2021-e, s. 177–178)

Esimerkki. Tilalla osalle valtaojien varsia ei ole jätetty pientareita (seuraamus 3 %) ja lanta-analyysi on vuosia sitten vanhentunut (seuraamus 3 %), on ehdonalojen yhteen summattu seuraamusprosentti 6 %, kuitenkin enimmäisseuraamusprosentti on rajattu 5 %:iin.

100 hehtaarin tilalla tukien yhteenlaskettu määrä on n. 50 000 €, josta 5 %:a eli menetettyjen tukien osuus on 2500 €.

Tämä esimerkki on suuntaa antava, eikä huomioi muita laskennallisia tekijöitä, jotka nostavat seuraamuksen määrän vielä suuremmaksi. Tarkoituksena on havainnollistaa, että valvonnan laajentuessa täydentäviin ehtoihin, voivat taloudelliset seuraamukset olla merkittävän suuria.

3.2 Ympäristösitoumus

Ympäristösitoumus pitää sisällään tila- ja lohko-kohtaisia toimenpiteitä, joista viljelijä saa korvauksen. Toimenpidekokonaisuus Kuvassa 3. *Ravinteiden tasapainoinen käyttö* on ainoa kaikille viljelijöille pakollinen toimenpide, ja sen sisältämät ehdot kuuluvat kaikille ympäristösitoumuksen tehneille tiloille. Muut toimenpiteet viljelijä on voinut itse valita. Lohko-kohtaiset toimenpiteet viljelijät ovat valinneet sitoumuksen aloittamisen yhteydessä vuonna 2015. (Tanskanen, 2019) Sitoumus on tuolloin tehty viideksi vuodeksi, ja sen jatko on ollut mahdollista ohjelmakauden jatkovuosille 2021 ja 2022.

Kuva 3 Tilakohtainen toimenpide ja valinnaiset lohkokohtaiset toimenpiteet.

TILAKOHTAINEN TOIMENPIDE:		LOHKOKOHTAISET TOIMENPITEET:	
Ravinteiden tasapainoinen käyttö			
Vuosittainen viljelysuunnitelma		Lietelannan sijoittaminen peltoon tai ravinteiden ja orgaanisen aineksen kierrättämien	40 €
Viljavuustutkimus		Valumavesien hallinta	Säätösalaojitus 40 € Säätökastelu tai kuivatusvesien kierrätys 250 €
Lohkokohtaiset muistiinpanot		Ympäristöhoitonurmet	Suojavyöhykenurmet 500 € Luonnonhoitopellot 120 € Monivuotiset ympäristönurmet 50 €
Suojakaista		Peltoluonnon monimuotoisuus	Viherlannoitusnurmet 54 € Kerääjäkasvit 100 € Saneerauskasvit 300 € Monimuotoisuuspellot 300 €
		Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla	Yksivuotiset puutarhakasvit 300 € Monivuotiset puutarhakasvit 500 €
		Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu	Ryhmä 1 = 500 € Ryhmä 2 = 350 €
		Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	Osuus tilan peltoalasta: 20 % = 4 € 40% = 18 € 60% = 36 € 80% = 54 €

Tilakohtainen toimenpide

Ravinteiden tasapainoinen käyttö on ainoa koko tilaa koskeva toimenpide. Viljelijän täytyy noudattaa sen ehtoja myös niillä peltolohkoillaan, jotka eivät kuulu ympäristösitoumukseen. Ravinteiden tasapainoisen käytön ympäristökorvausta maksetaan sitoumuksella olevalla peltopinta-alalle 54 €/ha, lukuun ottamatta suojavyöhykkeitä, luonnonhoitopelloja, monimuotoisuuspelloja ja viherlannoitusnurmia. Toimenpiteeseen kuuluvat toimet (Ruokavirasto, 2021-b):

- **Vuosittainen viljelysuunnitelma**

Vuosittainen viljelysuunnitelman on oltava laadittuna ennen kasvukauden alkua.

Suunnitelman pitää sisältää jokaiselle lohkolle suunniteltu kasvilaji ja sen lannoitus.

- **Viljavuustutkimukset**

Viljavuustutkimus tulee tehdä jokaisesta yli 0,5 ha peruslohkosta vähintään 5 vuoden välein. Viljavuustutkimuksia täytyy olla lohkolla vähintään 1 näyte jokaista alkavaa viittä hehtaaria kohden. Alle puolen hehtaarin lohkoilla voi hyödyntää viereisen lohkon viljavuusnäytettä tai ympäristösitoumuksen taulukkoarvoja.

- **Lohkokohtaiset muistiinpanot**

Lohkokohtaisiin muistiinpanoihin tulee merkitä käytännössä kaikki toimenpiteet ja kasvinsuojelun osalta myös havainnot joita peltolohkolla on tehty. Olennaisia asioita ovat mm. pellon muokkaus, kylvö, lannoitus, kasvinsuojelu ja sadonkorjuu.

- **Suojakaista**

Vesistöön rajoittuvalle peltolohkolle on perustettava nurmipeitteinen suojakaista. Suojakaista vaaditaan peltolohkon reunoille niiltä osin, joista lohkon reunan ja vesistön väliin jää alle 10 metriä. Suojakaistan pitää olla vähintään 3–10 metriä leveä.

Tilan toimenpiteisiin on aiemmin sitoumuskaudella kuulunut myös viisivuotinen viljelysuunnitelma, koulutusvaatimus (verkkotentti) ja peltomaan laatutesti, mutta vaatimukset niiden osalta eivät enää ole voimassa. (Ruokavirasto, n.d.-e)

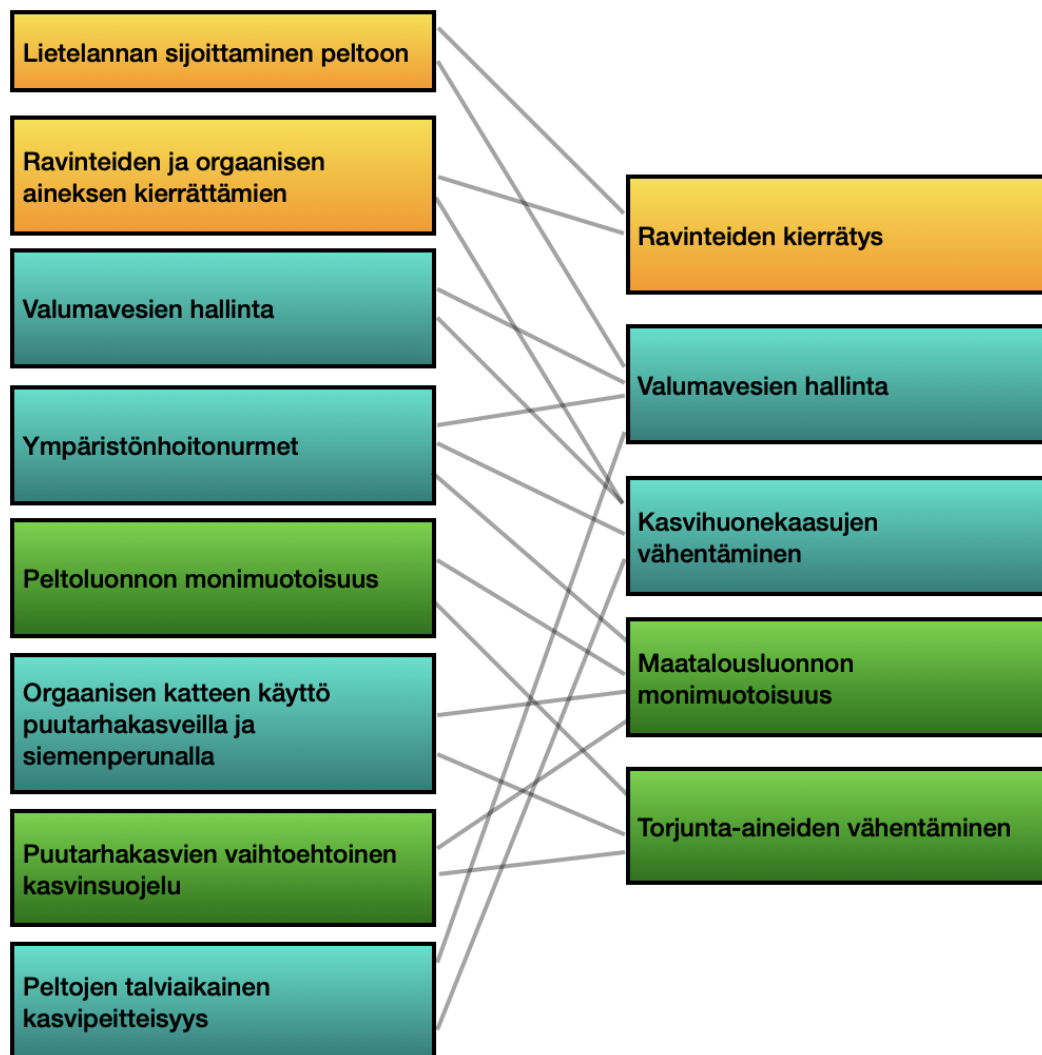
Lohkokohtaiset toimenpiteet

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 ympäristösitoumukseen kuuluu kahdeksan viljelijöille vapaavalintaista lohko-kohtaista toimenpidettä (Kuva 3). Näistä viljelijät pystyivät ohjelmakauden alussa vuonna 2015 valitsemaan yhden tai useamman, joita peltolohkoillaan toteuttavat.

Lohkokohtaisia toimia ei ole sidottu tiettyyn peltolohkoon tai viljelyalaan, ellei toimenpiteessä ole erikseen niin määrätty. Aiempiin ohjelmakausiin verrattuna tilakohtainen korvaus on kuluvalle ohjelmakaudella matalampi, koska tukea on ollut tarkoitus jakaa lohko-kohtaisten toimenpiteiden kautta. Tavoitteena muutoksessa on ollut, että tilat pystyvät tällä tavoin paremmin toteuttamaan toimenpiteitä, ottaen samalla huomioon tuotannon

vaihtelun, viljelykierron, vaihtelevat luonnon olosuhteet ja kasvitautien torjunnan. (MMM, 2019, s. 336) Kaikilla toimenpiteillä on useampi kuin yksi ympäristön tilaa edistäviä tavoite. Eri toimenpiteiden tärkeimpiä tavoitteita on esitetty kuvassa 3. (MMM, 2019)

Kuva 4 Lohkotoimenpiteet ja niiden tavoitteita. Valumavesien aiheuttaman vesistöjen ravinnekuormituksen pienentäminen on ohjelmakauden tärkeimpiä painopisteitä.

4 PELTOTUKIEN VALVONTA

Euroopan unionin varainkäytöltä vaaditaan laillisuutta, tehokkuutta, taloudellisuutta ja vaikuttavuutta. Laillisuus tarkoittaa sitä, että varoja käytetään ehtojen mukaisesti. Jotta ehtojen noudattaminen voidaan varmentaa, tarvitaan valvontaa. (Tanskanen, 2019, s. 175)

Suomessa Ruokaviraston tehtävänä on valita valvontaotantaan tuenhakijat ja tilat, joihin kohdistetaan valvonta. ELY-keskusten tehtävänä on toteuttaa valvontaan tulneiden tuenhakijoiden osalta tarpeelliset paikan päällä tehtävät, sekä hallinnolliset tarkastukset. (Tanskanen, 2019, s. 192)

Unionin säädösten mukaan paikan päällä on valvottava vähintään 5 % maataloustuenhakijoista. Täydentävien ehtojen valvonta on tehtävä vähintään yhdelle prosentille tuen hakijoista. Niiden tukien osalta, joissa edes osa maksusta tulee Euroopan Unionilta, tulee valvontaotantaan ottaa satunnaisotannalla 20–25 % valvottavista tiloista. Vastaavasti 75–80 % valvottavista tiloista tulee valita painotetulla otannalla, jossa on hyödynnetty riskianalyysia. (Tanskanen, 2019, s. 199)

Peltovalvonnassa tarkasteltavat valvontakysymykset muodostuvat sen mukaan, mitä kasveja peltolohkolle on ilmoitettu. Valvonnassa tarkastetaan ympäristösitoumustiloilta perustason vaatimusten noudattaminen. (Ruokavirasto, 2021-e, s. 74) Ympäristökorvauksen valvonnassa on noin 150 valvottavaa ehtoa. Jos kaikki tarkastettavat ehdot eritellään, tarkasteltavia valvontaehtoja on satoja. (Polvi, 2022) Oman haasteensa sekä valvontatehtäviin että viljelyyn aiheuttaa se, että samaan aiheeseen liittyy useita valvontakysymyksiä. Esimerkiksi suojavyöhykkeen ehtojen tarkastamiseen on kahdeksan pelkästään suojavyöhykkeelle kohdennettua kysymystä. Erityisen suuri valvottavien ehtojen kokonaisuus on lannoittaminen. Kuvassa 4 lannoitukseen liittyviä valvontakysymyksiä valvontaohjeesta.

Käytännössä maastossa kaikilta peltolohkoilta tarkastetaan aina pinta-ala, viljelykasvi, viljelytapa, valtaojien varsilta piennarvaatimuksen täyttyminen ja vesistöjen varrelta suojakaistavaatimuksen täyttyminen. Muita ehtoja valvotaan ilmoitetun kasvin mukaan.

Kuva 5 Lannoitteisiin liittyvissä on paljon huomioitavaa. (Kuvankaappauksessa yhdistetty lannoitukseen liittyvät valvontakysymykset Ruokaviraston Peltovalvontaohjeesta s. 142-145)

48.1	Lannoitteet on levitetty pellolle siten, että valumia vesiin ei ole tapahtunut eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole.	Maastotarkastus
48.2	Lannoitteiden levityskieltoa lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan on noudatettu.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
48.3	Lietelantaa, virtsaa ja nestemäisiä orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty vain sijoittamalla, jos pellon tai sen osan kaltevuus on yli 15 prosenttia.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
48.4	Kalteville pellon osille levitetyt muut lannat ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattu maahan 12 tunnin sisällä levityksestä.	Maastotarkastus
48.6	Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattu maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.	Maastotarkastus
48.7.	Kasvipeitteisenä talven yli pidettävälle aloille lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta on levitetty 15.9. jälkeen vain sijoittamalla.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
48.9	Lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita ei ole levitetty pellolle 1.11.-31.3.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
48.10.	Tuotantoeläinten lannassa ja lantaa sisältävissä orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä on enintään 170 kg/ha.	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.11.	Liukoisen typen vuotuinen enimmäismäärä (kg/ha) ei ylity.	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.12.	Liukoisen typen lannoitusmäärän ylittäessä 150 kg/ha vuodessa, liukoisen typen määrä on jaettu vähintään kahteen erään, joiden levittämisen välinen aika on vähintään kaksi viikkoa.	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.13.	Syyskuun alusta alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukoisen typen määrä on enintään 35 kg/ha.	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.18	Lannoituksessa on huomioitu keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji.	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.14	Lannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa asetuksen 1250/2014 13 § mukaisesti	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.19	Tilalla on voimassaoleva lanta-analyysi.	Talviaikainen asiakirja- valvonta

5 VALVONNASSA TODETTUJA PUUTTEITA

Vuonna 2019 ympäristökorvauksen valvonnassa oli koko Suomessa 2368 tilaa, joista 1422 tilalla havaittiin puutteita. Tämä tarkoittaa että, puutteita oli 60 %:lla tiloista. (Ruokavirasto, n.d.-f) Tukiehtopuutteita todetaan tiloilla yhä enenevässä määrin, minkä vuoksi Ruokavirasto joutuu ohjeistamaan ELY-keskuksia tekemään yhä enemmän valvontoja (Polvi, 2022). Tämä johtuu siitä, että EU-komissio on vaatinut Suomea lisäämään valvontojen määrää. Jos todettujen puutteiden määrää ei saada laskuun, tukia voidaan joutua perimään Suomelta takaisin (Reku, 2021).

Vakavuudeltaan ja seuraamuksiltaan erilaisia puutteita todetaan jopa puolella valvotuista tiloista. Virheiden määrä on noussut ympäristötuen kokonaismäärään suhteutettuna yli viiden prosentin, minkä seurauksena Suomessa valvottavien tilojen määrä täytyy nostaa kuuteen prosenttiin tukien saajista. Perusvaatimus valvontamäärään kaikille EU-jäsenmaille on viisi prosenttia. (Reku, 2021)

Ympäristösitoumuksen tukiehtopuutteiden suureen määrään vaikuttaa osaltaan tukiehtojen suuri määrä. Ehtoja on niin paljon, etteivät viljelijät tiedä tai muista niitä. Toisena syynä voidaan pitää liian pientä korvausta toimenpiteistä. Ympäristökorvaus tavallisista satokasveista kuten viljoista ja satonurmista on 54 €/ha (Ravinteiden tasapainoinen käyttö). (Polvi, 2022)

Täydentävien ehtojen laiminlyönneistä seuraamukset määräytyvät erillisen arviointitaulukon mukaan. Taulukon mukaan arvioidaan laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja kesto. Toistuva laiminlyönti on kyseessä, kun laiminlyönti todetaan samassa ehdossa kuin kahtena edellisenä vuonna. Toistuvuuden seuraamus määräytyy arviointilomakkeen ja tiettyjen kertoimien mukaan, ja voi olla enintään 15 %. Kun seuraamuksilla ylitetään 15 % raja, seuraavat toistuvuudet arvioidaan tahallisenä, jolloin seuraamus voi olla jotakin 15 % ja 100 % väliltä. (Ruokavirasto, 2021-e, s. 151–152)

Tukiehtojen muuttuessa vuonna 2015, jäi tukiehdoista pois vaatimus kesantojen niitosta ja sadonkorjuuvelvoitteesta. Tämän seurauksena osa nurmi- ja kesantolohkoista on jätetty

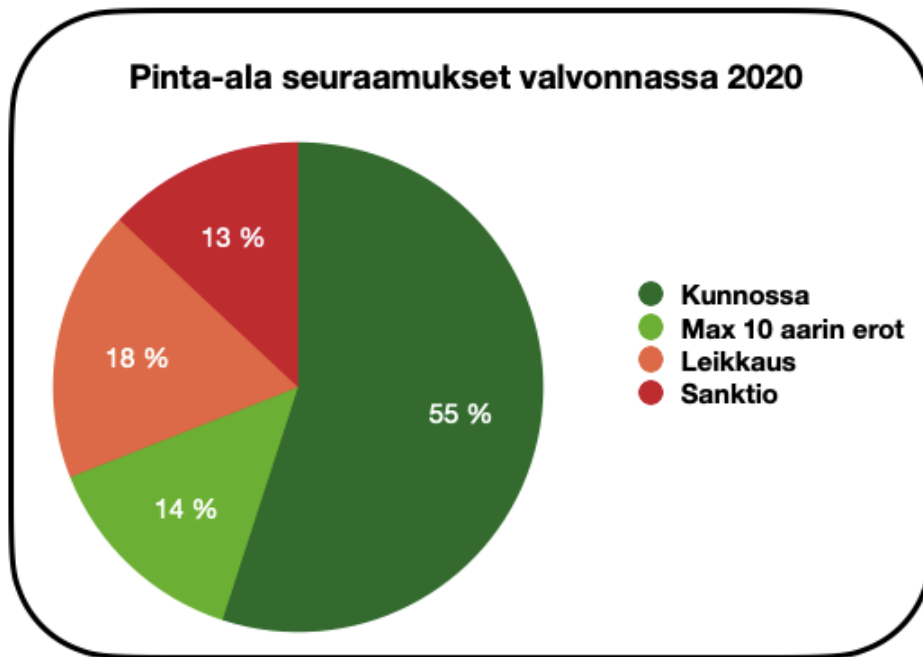
kokonaan hoitamatta. Tukiehtojen muuttumisesta huolimatta myös nurmi- ja kesantolohkoilla täytyy noudattaa täydentävien ehtojen vaatimusta hyvistä viljelykäytännöistä ja rikkakasvien torjumisesta. (Reku, 2020) Peltojen heikentyneestä hoidosta johtuen kokonaan hoitamatta jätettyjä peltoja todetaan yhä useammin viljelemättömiksi, mistä aiheutuu pinta-alavirhettä. Myös pinta-alavirheiden määrä on noussut viime vuosina. (Reku, 2021)

Todetuissa tukiehtopuutteissa on myös jonkin verran alueellisia eroja (Poutiainen, 2019) Eroja voivat aiheuttaa erilaiset viljelyolosuhteet, alueelliset tuotantosuuntaukset ja erot tilakoossa. Myös eri ELY-keskusten väliset erot tukiehtojen tulkinnassa voivat aiheuttaa eroa tilastoihin.

5.1 Pinta-alavirheet

Peltovalvonnassa tarkastetaan aina lohkon pinta-ala. Lohkoon kohdistuvat tuet maksetaan valvonnassa todetun pinta-alan mukaan. Maksettava tukien määrä ei kuitenkaan voi olla enempää kuin mitä on haettu. Pinta-alavirheestä aiheutuva tukien vähennys on seurausta moneen eri tukeen tehdystä korjauksesta. Eri tuissa pinta-alan virheestä laskettava seuraamus on erilainen. Kuitenkin aina, kun lohkojen pinta-ala on yli 3 % ja alle 2 ha pienempi kuin ilmoitettu, seuraa tukiin joko leikkaus tai sanktio. (Ruokavirasto, n.d.-f) Kun pinta-alavirhe voidaan todentaa aiemmille vuosille, aiheutuu takautuva pinta-alaperusteisten tukien takaisin perintä. Takautuvuus voidaan tehdä 1–4 edeltävälle vuodelle. (Ruokavirasto, 2021-e, s. 178–179) Vuonna 2020 takautuvuus 4 edeltävään vuoteen saakka tehtiin koko Suomessa keskimäärin 12 prosentille valvotuista tiloista (Tuovinen, 2021). Pinta-alavirheitä syntyy tavallisesti, kun pellon reunat tai sarkaojat on pensoittuneet, ja lohkon raja ei ole tukihaussa ilmoitetun mukainen. Pellolla voidaan todeta myös muuta tilapäisesti tai pysyvästi viljelemättöntä alaa, josta aiheutuu hyväksytyn pinta-alan pieneneminen. Esimerkiksi edellisvuoden rehupaalit tai puukasa peltolohkolla todetaan joko tilapäisesti tai pysyvästi viljelemättömäksi alaksi. Valvonnan tuloksia vuodelta 2020 pinta-alan suhteen on esitetty kuvassa 6.

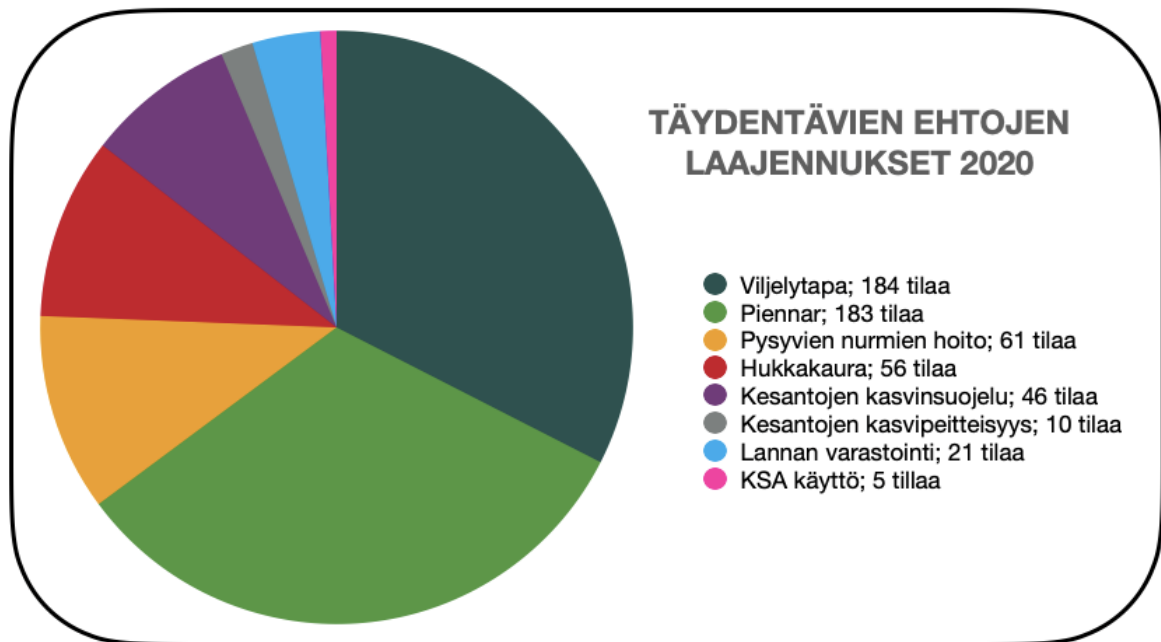
Kuva 6 Pinta-ala seuraamukset vuoden 2020 valvonnassa. (Tuovinen, 2021)

5.2 Täydentävät ehdot ja ympäristökorvauksen perustason puutteet

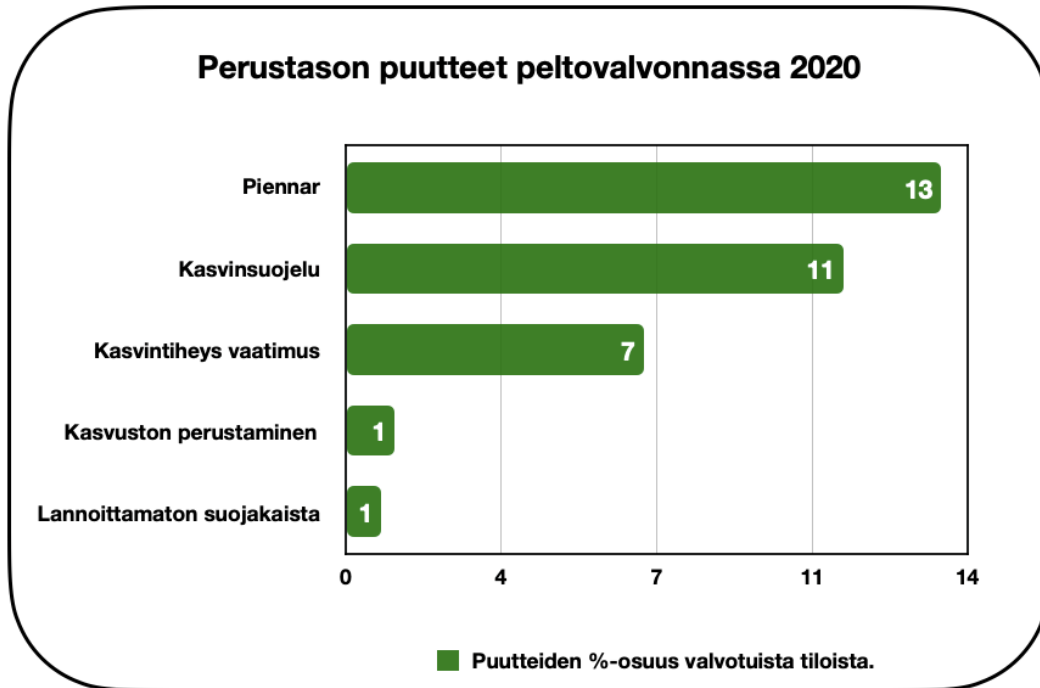
Vuonna 2020 valvonnoissa tehtiin eniten täydentävien ehtojen laajennuksia ehdonalalla *Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset*. Laajennukset tehtiin viljelytavasta, pientareesta, pysyvien nurmien hoidosta, hukkakaurasta, kesantojen hoidosta ja kesantojen kasvipeitteisyydestä. Ehdonalasta *Ympäristön lakisääteiset hoitovaatimukset* laajennus tehtiin lannan varastointi vaatimuksesta 21 tilalle. Ehdonalalla *Kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys* puutteita todettiin kasvinsuojeluaineiden käytössä yhteensä viidellä tilalla. (Tuovinen, 2021) Aiheutuneet täydentävien ehtojen laajennukset vuodelta 2020 on esitetty kuvassa 7.

Kuva 7 Täydentävien ehtojen laajennukset vuonna 2020. Puutteet viljelytavassa ja piennarvaatimus olivat merkittävimmät vaatimukset, joista seurasi täydentävien ehtojen laajennus. (Tuovinen, 2021)

Perustason vaatimuksissa peltovalvonnassa puutteita havaitaan eniten piennarvaatimuksessa, kasvinsuojelussa ja kasvintiheysvaatimuksen toteutumisessa. Kasvuston perustamiseen ja lannoittamattomaan suojakaistaan liittyvät puutteet ovat harvinaisempia. Todettujen puutteiden osuus on esitetty kuvassa 8. Nämä perustason vaatimukset kuuluvat myös täydentäviin ehtoihin, joten puute näissä aiheuttaa tukien menetystä ensin ympäristökorvaukseen, ja sen jälkeen vielä tilan kaikkiin maataloustukiin.

Kuva 8 Perustason ehdoista peltovalvonnassa havaitaan eniten puutteita pientareiden leveydessä ja kasvinsuojelussa. (Tuovinen, 2021)

- **Piennar**

Valtaojien ja vesistöjen varrelle tulee jättää vähintään 1 m levyinen piennar (Ruokavirasto, 2021-d). Vaatimus on ympäristökorvauksen perustasoa ja kuuluu myös täydentäviin ehtoihin. Sen takia kaikkien maataloustuottajien tulee noudattaa ehtoa, riippumatta siitä, onko tehnyt ympäristösitoumusta vai ei. Todettu puute aiheuttaa aina tulomenetyksen kohdistuen tilan kaikkiin maataloustukiin.

Piennarta ei saa lannoittaa, muokata tai käsitellä kasvinsuojeluaineilla. Mikäli luonnollinen kasvillisuus on tuhoutunut pientareelta, siihen on kylvettävä nurmi. Nurmi on kylvettävä heti olosuhteiden salliessa. (Ruokavirasto 2021-d) Mikäli pientareella on ruohovartinen luonnon kasvillisuus, piennarta ei tarvitse perustaa, toisin kuin ympäristönkorvaukseen sisältyvä suojakaista, kylvämällä nurmea.

Peltovalvonnassa piennarta käsittelevä valvontakysymys on ”Valtaojien ja vesistöjen varsilla on muokkaamaton 1 metrin piennar, jolle ei ole levitetty lannoitteita tai kasvinsuojeluaineita”.

- **Kasvinsuojelu**

Peltovalvonnan maastotarkastelussa kasvinsuojelua tarkastellaan valvontakysymyksen kautta: *”Kasvinsuojelusta on huolehdittu tarkoituksen mukaisella tavalla ja jos satoa ei ole korjattu, markkina- ja korjuukelpoiseen sadon tuottaminen on mahdollista myös seuraavana vuonna”*. Käytännössä lohkolta tarkastetaan, että kasvinsuojelusta on huolehdittu ehdon mukaisesti ja riittävällä tavalla. Käytettävä kasvinsuojelumenetelmä voi olla kasvinvuorotus sekä mekaaniset, biologiset tai kemialliset tavat. Kasvinsuojelun riittävyyttä arvioidessa huomioidaan myös keliolosuhteet. (Ruokavirasto, 2021-e, s. 125–126)

Kasvukauden 2021 alkupuolen vaikeat sääolosuhteet aiheuttivat haasteita myös tältä osin. Kasvustot olivat joillakin peltolohkoilla poikkeuksellisten sääolosuhteiden vuoksi hyvin heikosti ja epätasaisesti itäneitä. Näille alueille viljelijöillä ei ollut lainkaan sato-odotuksia alkukesän jälkeen, eikä sen takia myöskään tuotantopanoksia haluttu uhrata kyseisiin lohkoihin ajankäytön, polttoaineen tai kasvinsuojeluaineen muodossa. Täydentävien ehtojen mukaan rikkakasvien torjunnasta on kuitenkin huolehdittava.

- **Kasvintiheysvaatimus**

Kasvintiheysvaatimusta tarkastellaan tietyiltä puutarhakasveilta. Kasvit ja niiden tiheysvaatimukset on esitetty Taulukossa 3. Kasvintiheysvaatimukseen puutteita voi syntyä esimerkiksi tilanteessa, jossa monivuotisilla kasveilla kasvien vanhetessa osa kasveista on vuosien myötä kuollut, eikä uusia ole istutettu tilalle. Puutteen voi aiheuttaa myös leveät hoito- ja ajokäytävät puutarhakasveilla (Ruokavirasto, 2021-e, s. 44).

Taulukko 3 Puutarhakasveille on asetettu kasvintiheysvaatimukset.

KASVINTIHEYSPAATIMUKSET PUUTARHAKASVEILLA					
KASVIA / HEHTAARI					
mansikka, mesimarja jalomaarain	herukka, karviainen	vadelma	marjatuomi- pihlaja, marja-aronia, tyrni	pensas- mustikka	hedelmäpuut
15 000 (11 000 emotaimilla)	1 200	2800	800	2 250	400

- Kasvuston perustaminen**

Valvonnassa maastossa tarkastetaan valvontakysymys ”Kasvusto on perustettu tarkoituksenmukaisesti ja alueelle sopivalla kasvilajilla ja -lajikkeella” (Ruokavirasto, 2021-e, 125). Puutteen tässä ehdossa voi aiheuttaa esimerkiksi, jos kylvö on toteutettu niin, ettei siemeniä ole lainkaan mullattu kasville soveltuvalla tavalla, ja valvonnassa voidaan havaita, että menetelmän seurauksena itäminen ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen ei ole mahdollista. Puute voi syntyä myös esimerkiksi, jos pohjoisille kasvuvyöhykkeille viljellään niille soveltumattomia, eteläisiä kasvilajeja tai -lajikkeita, joilla ei ole menestymismahdollisuuksia.

- Lannoittamaton suojakaista**

Suojakaista-termi voi hämmentää, sillä termillä tarkoitetaan yleensä ympäristösitoumusehtojen vähintään 3 metrin nurmipeitteistä suojakaistaa peltolohkolla. Lannoittamattoman suojakaistan vaatimus kuitenkin on osa ns. nitraattidirektiiviä, ja koskee kaikkia viljelijöitä (Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta. 1250/2014 §10). Tarkasteltava valvontakysymys kuuluu: ”Vesistöjen varsille on jätetty 5 m leveä suojakaista, jolle ei ole levitetty lannoitteita ja seuraavan 5 m matkalla lannan ja ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa ole muokattu vuorokauden kuluessa levityksestä”. Tällöin suojakaistan raja mitataan vesistön rajasta. (Ruokavirasto, 2021-e, s. 132)

5.3 Tukiehtopuutteet ympäristökorvauksessa

Ympäristösitoumuksen tehnyt tila on sitoutunut noudattamaan täydentäviä ehtoja, ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimuksia ja perustasoa. Vähimmäisvaatimukset koskevat fosforilannoituksen enimmäismääriä ja kasvinsuojelun integroidun torjunnan yleisiä periaatteita. (Ruokavirasto, 2021-b)

Ympäristösitoumusehtojen valvonnassa puutteita havaitaan erityisesti asiakirjavalvonnassa. Näissä suurimmat osa-alueet ovat lannoitus ja viljavuustutkimukset (Kuva 9.)

Viljavuustutkimuksia on kohdennettu väärin, tai ne on otettu väärään aikaan (Poutiainen, 2021). Puutteet viljavuustutkimuksissa ja lannoituksessa nivoutuvat yhteen, kun virheellisten viljavuustutkimusten mukaan on lannoitettu virheellisesti.

Lohkokohtaisilla muistiinpanoilla viljelijä pystyy esittämään, että on noudattanut toimissaan tukiehtoja. Peltovalvonnassa viljelijän tulee voida esittää, että on kasvukauden osalta aloittanut muistiinpanojen tekemisen.

Kuva 9 Lähes kolmanneksella tiloista puutteet lannoituksessa aiheuttivat tukien menetystä. (Ruokavirasto, 2021-f)

Peltovalvonnassa havaitaan toistuvasti samoissa tukiehdoissa puutteita (Ruokavirasto, 2021-f). Alle listatuissa tukiehdoissa puutteita havaitaan vuosittain. Havaittujen puutteiden määrissä on vuosikohtaista vaihtelua, mutta trendi pysyy näiden osalta samana (Poutiainen, 2020).

- **Kasvuston niitto ja korjuu**

Kasvuston niitosta ja korjuusta ei ole huolehdittu monivuotisilta ympäristönurmilta ja suojavyöhykkeiltä. Ympäristösitoumusehtojen mukaan kasvusto on niitettävä ja korjattava joka vuosi, niin että kerätty kasvustomassa ei vaaranna toimenpiteelle asetettua vesiensuojelutavoitetta. (Ruokavirasto, 2021-f)

- **Monimuotoisuuspeltojen siemenseokset**

Monimuotoisuuspeltojen perustamiseen käytetyt siemenseokset eivät ole olleet ehtojen mukaiset. Niittykasviseoksessa on oltava vähintään nurmiröllin, lampaannadan tai jäykkänadan siemeniä. Lisäksi seoksessa on oltava vähintään yhden monivuotisen niittykasvin siemeniä. Sallitut kasvit on lueteltu ympäristösitoumusehdoissa.

Maisemapeltojen siemenseoksessa nurmi- ja heinäkasveja saa olla enintään 30 %. Muilta osin siemenseoksen täytyy sisältää niiden kasvilajien siemeniä, jotka ympäristösitoumusehdoissa on mainittu.

Riistapeltojen siemenseoksen on sisällytettävä vähintään kahta nurmien, viljojen tai muiden ehdoissa listattujen kasvien siemeniä. Heinä- ja apilakasvustojen seassa on oltava vähintään yhtä yksivuotista ehdoissa sallittua kasvia.

- **Kerääjäkasvit**

Kerääjäkasvit eivät ole olleet ehtojen mukaiset tai niitä ei ole kylvetty ilmoituksesta poiketen. Kerääjäkasvi voi olla heinäkasvi, apila tai muu nurmipalkokasvi.

Kerääjäkasvi on kylvettävä viimeistään 15.8. Ja sen saa päättää kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9, ja muokkaamalla aikaisintaan 1.10.

- **Suojakaista**

Vesistöjen varsille ei ole perustettu 3 metrin nurmipeitteistä suojakaistaa.

Suojakaista ei ole leveä piennar, vaan se on perustettava nurmi- ja heinäkasvien siemenillä. Suojakaistan leveys mitataan ojanniskasta pellolle päin.

- **Luonnonhoitopellot**

Luonnonhoitopeltojen osalta ei ole huomioitu, että vaikeassa rikkakasvitilanteessa kasvuston niitto on tehtävä vuosittain. Toimenpiteessä kasvusto on säilytettävä vähintään kahden vuoden ajan.

6 KOULUTUSMATERIAALIN SUUNNITTELU JA TUOTTAMINEN

Sopivaa opinnäytetyöaihetta etsiessä sain ideaksi hyödyntää osaamistani maatalouden tukiosaamisen saralta, yhdistäen siihen harrastuksenomaisen Instagramin käyttökokemukseni. Idea opinnäytetyöstä mahdollistui Tulevaisuuden Maanviljelijät -hankkeen (2021–2022) kautta, jonka toteutuksessa HAMK on mukana. Hanke oli tämän opinnäytetyön tilaaja.

Tulevaisuuden Maanviljelijät on maatalousoppilaitosten yhteistyöhanke, jossa kehitetään opetuksen sisältöjä ja opetusmenetelmiä, oppimateriaaleja sekä opetusmaatilojen toimintaa. Hankkeen pitkän tähtäimen tavoitteena on soveltaa kokeilukulttuuria maatalousoppilaitosten toiminnassa ja edistää kestäväää tuotantoja ja yhteistyötä. Lyhyen tähtäimen tavoitteena hankkeessa on oppimisympäristöjen ja -menetelmien, sekä opetusmenetelmien ja -sisällön sekä työmenetelmien parantaminen. Hanke on osa Maa- ja metsätalousministeriön Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmaa 2020–2022. Hankkeen rahoittaja on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Hankkeen yhteyshenkilön kanssa sovittiin, että opinnäytetyössäni laadin ohjeen kyselyiden tekemiseen Instagramissa, niin että muutkin voivat halutessaan hyödyntää ominaisuutta. Ohjeet kyselyn laatimiseen tein omien käyttökokemusten, havaintojen ja osaamisen pohjalta. Esittelin ohjeita muutamalle koehenkilölle varmistaakseni, ettei niissä ole muiden mielestä epäselviä osia.

Pyrin luomaan ohjeista lyhyet ja selkeät. Uskon, että niitä hyödyntämällä kokematonkin Instagramin käyttäjä pystyy hyödyntämään Instagramin osallistavia ominaisuuksia, ja voi halutessaan hyödyntää niitä esimerkiksi tiedonvälitys- ja koulutustehtävissä. Ohjeet liitteenä (Liite 1).

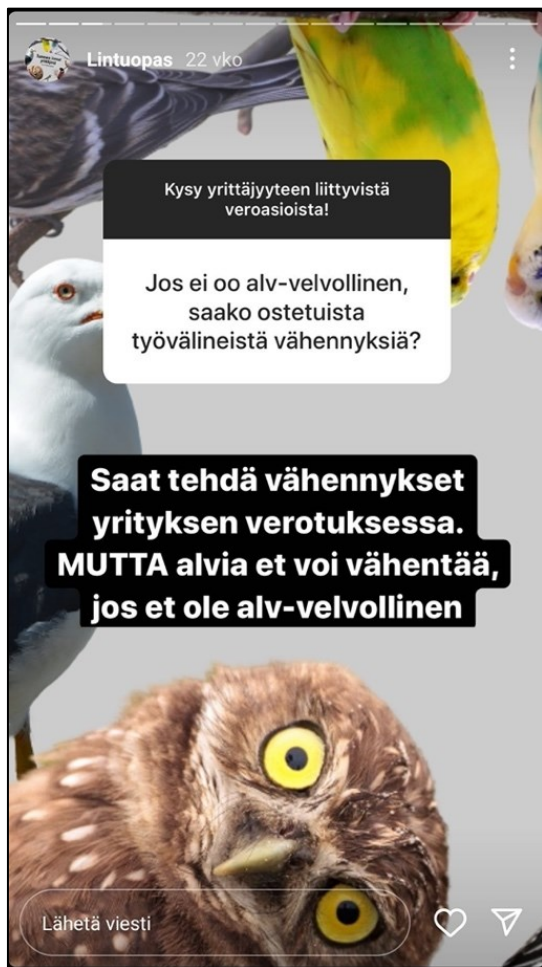
Hankkeen yhteyshenkilö toivoi myös konkreettista kyselytuotosta. Konkreettinen tuotos opinnäytetyössä on luotu Instagram-tili sisältöineen. Opinnäytetyötä varten laadin kyselyn Visa-tarraa hyödyntäen Instagram-tilille. Kyselyssä on 12 kysymystä niihin tukiehtoihin liittyen, joissa on todettu eniten puutteita. Kysymykset ovat osa Instagram-tilin sisältöä kohokohdissa ja ovat nähtävillä myös liitteenä tässä opinnäytetyössä (Liite 2).

6.1 Instagram sovelluksena

Instagram on kuvien ja videoiden jakoon käytettävä ilmainen palvelu ja sosiaalinen verkosto, joka avattiin käyttöön vuonna 2010. Palvelussa voidaan jakaa kuvia ja videoita, ja näihin liitettyä tekstiä. Jaettua sisältöä voidaan muiden käyttäjien toimesta käydä kommentoimassa tai ”tykkäämässä”. Sivuston omistaa Meta Platforms Ireland Limited -yritys (entinen Facebook-yhtiö), jonka tuotteita ovat myös suuren suosion saavuttaneet sosiaalisen median alusta Facebook ja viestipalvelu WhatsApp. (Instagram, 2022) Instagramin ominaisuudet ovat muuttuneet ajan myötä. Merkittävimpiä muutoksia oli Tarinat-ominaisuuden tuleminen vuonna 2016.

Instagramia käytetään laajasti markkinoinnin välineenä. Markkinoinnin lisäksi Instagramia käytetään ihmisten tavoittamiseen ja tiedonvälitykseen, myös erilaisten julkisten toimijoiden taholta. Esimerkiksi Verohallinto käyttää Instagramin Tarinat-ominaisuutta aktiivisesti kansalaisten vero-osaamisen kehittämiseen. Kuvassa 10 Tarina-julkaisu, joka on nähtävillä Kohokohdissa Verohallinnon Instagram-tilillä.

Kuva 10 Kuvankaappaus Verohallinnon Instagram-tililtä. Verohallinnon tilillä hyödynnetään paljon Tarinoiden kysymyksettarraa, jolloin muut käyttäjät voivat vastata omin sanoin.

Instagramin sisällön jakamisen ominaisuudet voidaan jakaa neljään ryhmään: Kuva ja video julkaisut, tarinat (Stories), kelat (Reels) ja live-videot. Myöhemmin julkaisut ovat katsottavissa joko syötteessä (Feed) tai kohokohdissa. Instagram soveltuu parhaiten tiedon reaaliaikaiseen jakamiseen, mutta Instagram-tilillä voi käydä katselemassa myös jo aiemmin julkaistua sisältöä. Tämän vuoksi Instagram-tiliä voi hyödyntää myös materiaalipankkina. Instagramin tarinoissa voidaan jakaa kuvia ja enintään 15 sekunnin mittaisia videoita. Pidempiä videoita jakaessa palvelu ”pätkii” videot 15 sekunnin mittaisiksi videoiksi, jotka ovat katseltavissa perätysten. Toisin kun syötteeseen jaetut julkaisut, jotka jäävät näkyville, ellei niitä erikseen poisteta, tarinat katoavat nähtävistä 24 tunnin kuluttua julkaisusta. Halutessaan tarinat voi myös tallentaa, jolloin ne säilyvät tilillä nähtävillä jatkossakin.

Tarinoiden tallennus tapahtuu lisäämällä ne kohokohtiin. Kohokohdat ovat kuin otsikoita, joiden alle voi jatkossa tallentaa tarinoita eri aihealueista. Kohokohtia pystyy luomaan haluamistaan aiheista (Kuva 12).

Kuva 11 Instagram-tilin yläosaan voi tallentaa kohokohtien alle julkaisemiaan tarinoita. Kohokohdat ympäröity kuvassa punaisella.

Tarinoiden luomiseen sovelluksessa on runsaasti välineitä eli tarroja, joita voi käyttää tarinoiden elävöittämiseen. Osa tarroista on vuorovaikutteisia, eli muille käyttäjille tarjotaan mahdollisuus vastata julkaisuun tai kommentoida sitä. Osallistavuutensa vuoksi ne sopivat mielestäni hyvin koulutus- ja tiedonvälityskäytön tueksi. Tarroista vuorovaikutteisia ovat Kysely, Visa ja Kysymykset (Kuva 13). Tässä opinnäytetyössä Instagram-tilin sisällön laatisessa hyödynnettiin Visa-tarraa. Tarrojen huonoksi puoleksi voi sanoa sen, että niiden vuorovaikutteiset toiminnot eivät ole enää aktiiviset, kun niiden lisäämisestä on kulunut yli 24 tuntia.

Tarinoiden hyödyntämistä suuremmassa mittakaavassa helpottaa Luonnokset-kansio, jonka avulla tarinoita voi laatia valmiiksi, ilman julkaisua samassa hetkessä. Luonnokset-kansiossa laaditut tarinat voidaan säilöä odottamassa julkaisua seitsemän päivän ajan. Jos tietää edeltävästi päivän, jolloin haluaa julkaista tiettyyn aihealueeseen liittyviä tarinoita, voi niitä tehdä valmiiksi, ja tallentaa ne Luonnoksiin. Jos tarinaa ei ole julkaistu seitsemän päivän aikana, sovellus poistaa ne automaattisesti Luonnoksista. Luonnosten tallennusmahdollisuudesta on hyötyä erityisesti, jos haluaa julkaista monta eri tarinaa.

Kuva 12 Instagramin tarinoihin liitettäviä tarroja. Vuorovaikutteiset tarrat rajattu oranssilla. (Kuvankaappaus Instagram -sovelluksesta)

Visa-tarraa voidaan käyttää arvuuttelunomaisesti. Laaditaan kysymys ja vastausvaihtoehtoiksi voidaan asettaa 2–4 vaihtoehtoa, joista tarinan katselija valitsee mielestään oikean. Visa-tarraa käytettäessä julkaisija asettaa vaihtoehtoihin oikean vastauksen. Katselijalle oikea vastaus on nähtävillä sen jälkeen, kun hän on valinnut oman arvauksensa. Visa on katselijalle kertakäyttöinen; kun katselija on antanut vastauksensa kerran, sitä ei voi enää muuttaa. Vaikka katselija katsoo tarinan uudelleen, hänen jo kerran antamansa vastaus on nähtävillä osana tarinaa (kuva 14)

Kuva 13 Kuvassa esitetty kuinka visatarra toimii katselijan valitessa joko oikean tai väärän vastausvaihtoehdon.

6.2 Sisällön tuottaminen Instagramiin

Koulutusmateriaalin eli Instagram-tilin sisällön suunnittelu alkoi tietoperustan kirjoittamisella. Tietoperustassa selvitin, mihin asioihin koulutusmateriaalin luomisessa on järkevää paneutua.

Tietoperustan lisäksi täytyi suunnitella, millaista sisältöä käytännössä haluaisin julkaista Instagram-tilillä. Sisällön tuottamista ja suunnittelutyötä olisi helpottanut, jos opinnäytetyö olisi ollut työn alla jo kasvukaudella. Tällöin kuva- ja videomateriaalia olisi ollut helpompi kerätä myös työn edetessä ja tarpeen mukaan. Opinnäytetyön tekemisen sijoittuessa kevättalvelle, täytyi käyttää jo aiemmin kerättyä kuva- ja videomateriaalia sisällön tuottamiseen.

Ajatuksena oli alusta alkaen hyödyntää vuorovaikutteisia ominaisuuksia. Tarkemman pohdinnan myötä vuorovaikutteisista ominaisuuksista visatarra valikoitui käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvaksi. Näin siksi, koska visatarra on vaihtoehtoista ainoa, johon tarinan laatija pystyy valitsemaan oikeana näyttäytyvän vaihtoehdon.

Toinen ajatus alusta alkaen oli, että julkaisujen täytyy jäädä ”talteen” tilille myös myöhempää selailua varten. Tilin sisällön tuottamisessa päädyin ratkaisuun, että teen valituista aiheista julkaisun syötteeseen (Kuva 15), ja samasta aiheesta laadin materiaalia tarinoiden muodossa.

Alkuun loin itselleni toisen käyttäjätilin opinnäytetyönä työstettävää Instagram-tiliä varten. Tilille annoin nimeksi *Tukeatoukohousulle*. Toukohousu-termillä tarkoitetaan maalaista tai maanviljelijää. Tuki-termi sen sijaan tässä yhteydessä tarkoittaa sekä maatalouden tukiasioita, että tämän tilin taustalla olevaa tavoitetta tukea maanviljelijöitä koulutuksen kautta.

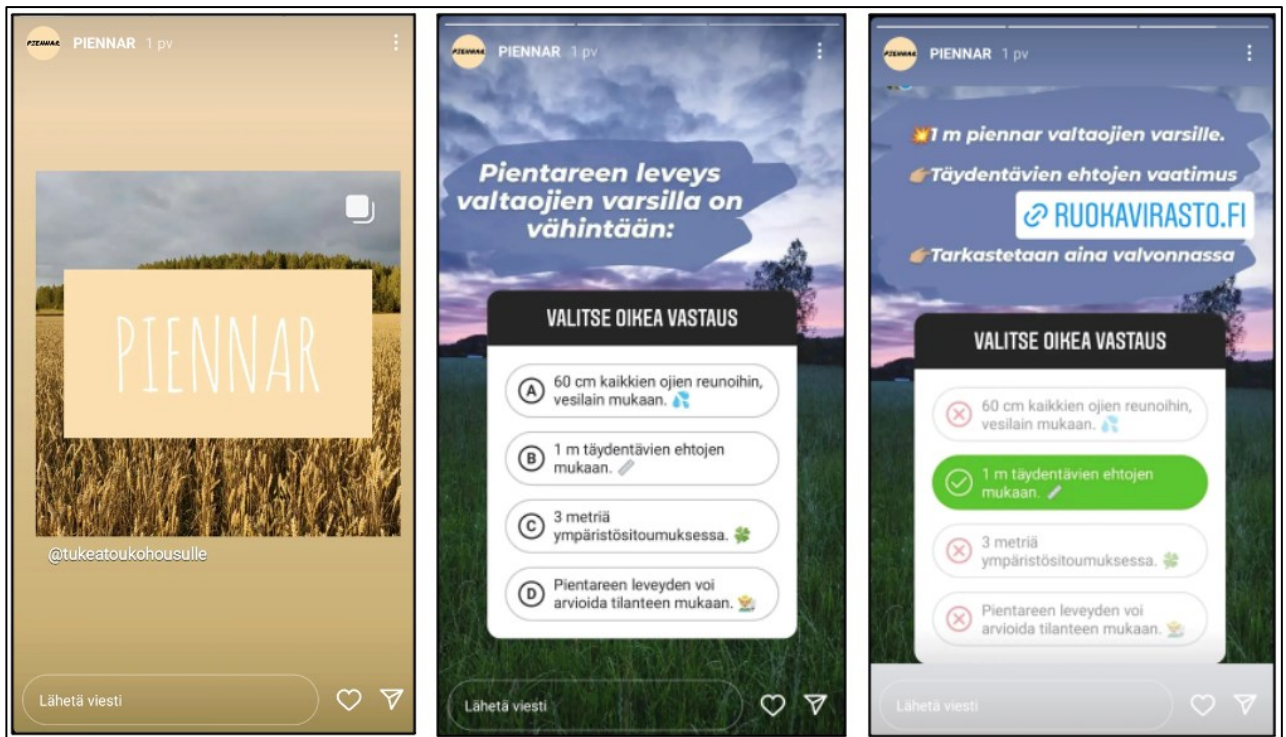
Kuva 14 Syötteeseen julkaistuun kuvaan voi lisätä tekstiä alle. Samaan julkaisuun voi lisätä useamman kuvan tai videon.

Toteutusta suunnitellessa halusin, että kohokohtien alle nivoutuu kaikki aihealueen julkaisut tililtä. Sen takia päädyin lisäämään myös syötteen julkaisun kohokohdan alle. Kohokohdista pääsee liikkumaan ketterästi suoraan syötteen julkaisuun, ja takaisin jatkamaan

kohokokhissa eteenpäin. Tarkoituksena oli, että kohokohtia selaillessa käyttäjä näkee ensin pelkän kysymyksen, ja pystyy hetken tekemään ajatustyötä asian parissa, miettien vastausta. Seuraavaan tarinaan liikkeessä, tämä näkee vastauksen kysymykseen. Tarinoiden etenemisen logiikka on esitetty kuvassa 16. Tällä menetelmällä halusin edetä materiaalipankin kerryttämisessä.

Kuva 15 Kuvassa esitetty kuinka tiettyyn aihealueeseen liittyvät tarinat voi suunnitella etemään halutussa järjestyksessä: Ensimmäisen kuvan kautta käyttäjä pääsee halutessaan lukemaan julkaisun, seuraavassa tarinassa pystyy pohtimaan kysymystä ja kolmanteen tarinaan siirtyessä saa selville oikean vastauksen

Tarinoiden ja niiden kautta tehtävän kyselyn suunnittelu vei runsaasti aikaa. Piti pohtia, kuinka niitä on järkevää julkaista ja tallentaa niin, että ne näyttäytyvät katselijalle loogisessa järjestyksessä ja selkeinä. Tein paljon kokeeksi tarinoita Instagram-tililläni. Toinen koetyöskentelyä vaativa osa oli, kuinka vuorovaikutteiset ominaisuudet käyttäytyvät, kun niihin vastaamisen aika on mennyt ohi. Haasteita aiheutti visatarran ominaisuudet.

Esimerkkinä tästä on tarinoiden vuorovaikutteisten ominaisuuksien pysyminen aktiivisena vain 24 h niiden lisäämisestä.

Lopulta päädyin siihen, että tarinoiden julkaisussa on pitää huomioida sekä ne katselijat, jotka vastaavat Visa-tarraan 24 tunnin sisällä julkaisusta, ja toisena ryhmänä ne, jotka tulevat katsomaan tilin sisältöä myöhemmin.

Niille jotka vastaavat visatarraan 24 tunnin aikana, tarran vuorovaikutteinen ominaisuus paljastaa oikean vastauksen vastaamisen jälkeen. Toinen katselijaryhmä, jonka hyödynnettäväksi halusin myös visan kysymykset, ovat ne, jotka tulevat Instagram-tilille katsomaan sisältöä myöhemmin, kun visatarran vuorovaikutteiset ominaisuudet eivät ole enää hyödynnettävissä.

Jos tarinan tallentaa kohokohtiin, katselija näkee sieltä tarinan vastausvaihtoehdot, muttei enää pääse vastaamaan siihen. Koska tarra ei enää ole aktiivinen, ei katsojalle tarinasta selviä, mikä olisi oikea vastaus visassa esitettyyn kysymykseen. Tämän takia päädyin tallentamaan tarinoita kohokohtiin niin, että ensin julkaisen tarinan, jossa näkyy kysymykset, ja seuraavaksi julkaisen toisen tarinan, jossa näkyy oikea vastaus kysymykseen. Kuvattu toimintatapa oli mielestäni tärkeä, sillä kysymykset muuttuvat opetukselliseksi vasta kun katselijalle selviää, mikä on oikea vastaus.

7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyötä tehdessä pyrin aktiivisesti havainnoimaan millaisia mahdollisuuksia ja haasteita Instagramin käyttöön koulutus- ja tiedonjakamistehtävissä liittyy. Tiedon jakamiseen Instagramin ominaisuudet soveltuvat erinomaisesti. Joiltain osin palvelun hyödyntäminen koulutuskäyttöön on haasteellista, ja loogisen lopputuloksen aikaansaaminen vaatii hyvää suunnittelua.

Tililtä käyttäjäkokemuksia yritin saada sähköpostitse pyytämällä niitä kanssaopiskelijoilta. Tätä kautta käyttäjäkokemuksia ei kuitenkaan tullut esille. Pyysin kuitenkin muutamaa maatalousasioista kiinnostunutta Instagramin käyttäjää kommentoimaan tilin sisältöä.

Palautteessa keuhuttiin tilin kuvia ja kohokohtiin tallennettuja kysymyksiä vastauksineen pidettiin hyvinä. Väliseminaarissa myös opponentti oli sitä mieltä, että Instagramin kautta jaettu tieto maatalouden tukiasioista voisi tavoittaa nuoria viljelijöitä paremmin kuin esimerkiksi julkaistut oppaat. Sekä opponentti että toinenkin käyttäjäpalautteen antaja näkivät, että tilin haasteena on saada näkyvyyttä niin, että se tavoittaa viljelijöitä.

Lopputulemana ajattelen opinnäytetyöstäni, että sen työstäminen oli opettavaista ja kiinnostavaa. Löysin aiheen, jonka työstäminen oli mieleistä ja omaa ammatillista osaamistani kehittävää. Olen myös tyytyväinen luomaani Instagram-tiliin ja näen sen suhteen paljon mahdollisuuksia. Onnistuin tiivistämään tietoa ja luomaan tilin ulkoilmeen mieleisekseni. Opinnäytetyötä tehdessä heräsi paljon ajatuksia niin haasteista kuin myös mahdollisuuksista aihealueen saralta.

7.1 Haasteet

Haasteina opinnäytetyössä oli tiedonhankinta, opinnäytetyön tekemisen ajankohta kevättalvella, opinnäytetyöhön kohdennettavan ajan hallinta sekä sosiaalisen median mukanaan tuomat ongelmat ja ilmiöt.

Opinnäytetyössä haasteena oli löytää lukuja tai tilastoja siitä, missä tukiehdossa puutteita on tapahtunut. Tällä tarkoitan esimerkiksi sitä, kun valvonnassa on todettu puutteita lannoituksessa 30 prosentilla tiloista. Tämä antaa kyllä tiedon siitä, että lannoitukseen liittyvissä ehdoissa todetaan runsaasti puutteita, mutta lukemasta ei selviä se, missä valvontakysymyksessä puute on todettu. Tarkempia tietoja on haastavaa löytää, ja tähän ilmeinen syy on se, että valvontakysymyksiä on niin paljon, että niiden yksittäinen erittely olisi työlästä, ja ehkä valtaosin epätarkoituksenmukaista. Lisänä vielä lohkokohdaisiin toimenpiteisiin liittyvät ehdot, joille on omat ehtonsa ja valvontakysymyksensä. Tietoa kuitenkin löytyi siitä, missä tukiehdossa puutteita useimmiten tapahtuu, vaikka kaikkeen ei löytynyt tarkempia tilastoja tueksi.

Opinnäytetyön tekemisen ajoittuminen talvelle ja kevättalvelle aiheutti haasteita Instagram-tilillä jaettavan kuvanmateriaalin saamiseen. Tilin sisältöä olisi ollut huomattavasti helpompi

luoda kasvukaudella, kun mahdollisuuksia erilaisten tapausten ja esimerkkien kuvaamiseksi on tarjolla koko ajan. Tällöin sisältöön olisi voinut lisätä kuvia tai videoita esimerkiksi onnistuneista tai epäonnistuneista pientareista ja suojakaistoista.

Ajankäytön hallinta oli eräs opinnäytetyön haasteista. Kirjoitustyöhön kului valtaosa käytetystä työajasta, mutta julkaisujen laatimiseen kului myös yllättävän paljon aikaa. Syötteen julkaisuihin pyrin tiivistämään kaiken olennaisen mahdollisimman tehokkaasti, mutta niin että olennainen asia selviää. Kysymysten laadinta Tarinoihin vei myöskin paljon aikaa, ja vaati monta vaihetta; kysymyksen valinta, kuvan valinta, kysymyksen asettelu, vastausvaihtoehtojen asettelu ja tekstien asettelu niin, että julkaisu olisi selkeä.

Instagram-tiliä ja sen sisältöä suunnitellessani pohdin minkälaista sisältöä sillä on järkevää jakaa. Sosiaalisen median palveluista on paljon hyötyä ja iloa, mutta niihin liittyy myös runsaasti ikäviä elementtejä. Tällaisia ovat esimerkiksi tiedon vääristely, tahallaan väärin ymmärtäminen ja toisinaan julmakin arvostelu, joita tehdään usein anonyymien nimimerkkien takana. Sosiaalisessa mediassa myös julkaisuista katoaa helposti asiayhteys, jolloin asia voi näyttäytyä täysin erilaisena kuin se on alun perin tarkoitettu. Sosiaalisen median piirteitä on myöskin se, että siellä omilla kasvoillaan esiintyvien ihmisten kertomat asiat henkilöityvät herkästi, jolloin muuttuu epäselväksi se, mikä asia on mielipide ja mikä faktaa.

7.2 Mahdollisuudet

Näen Instagramin hyödyntämisessä maatalouden saralla paljon mahdollisuuksia; Se tarjoaa mahdollisuuden tiedonvälitykseen ajankohtaisiin asioihin liittyen, sinne pystyy tallentamaan materiaalia nähtäville, sen välityksellä voi jakaa tietoa sidosryhmien julkaisuista ja se voi mahdollistaa kevyen kynnyksen yhteydenoton viljelijöiden ja organisaatioiden välille.

Instagramin etuja tiedonvälitys- ja koulutuskäyttöä ajatellen on palvelun jo olemassa oleva käyttäjäkunta. Itselleni tärkeää opinnäytetyötä suunnitellessa oli se, että siitä saatava hyöty ulottuisi mahdollisimman laajalle käyttäjämäärälle. Instagramin kanssa se toteutuu, sillä Instagramin käyttäjäksi voi alkaa kuka tahansa. Se on käyttäjilleen ilmainen, eikä ole rajattu

vain esimerkiksi tietyn organisaation tai asiakaskunnan käyttöön. Suuri etu sosiaalisen median kautta jaetussa tiedossa on myöskin se, että tieto tulee katselijan nähtäville ilman että tiedon luokse tarvitsee hakeutua erikseen. Palvelun etuja on myös mahdollisuus jakaa muiden julkaisuja. Maatalouden saralla Instagramissa jaettavaa hyödyllistä ja ajankohtaista tietoa tuottavat esimerkiksi Ruokavirasto, ELY-keskukset ja Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto.

Jatkossa tilin päivitystä on mahdollista tehdä myös ajankohtaisten asioiden kautta. Maatalouden saralla tietyt määräajat tulevat vuosittain ja kasvukauden etenemisen mukaan. Tietyistä asioista olisi hyvä muistutella viljelijöitä silloin, kun ne ovat ajankohtaisia. Esimerkiksi hukkakauran tarkkailusta on hyödyllisempää muistutella viljelijöitä heinäkuussa, kuin se, että viljelijää muistutetaan asiasta huhtikuussa tukikoulutuksen yhteydessä. Instagram palveluna mahdollistaa kerrassaan pienet tietoiskut, joiden kautta tietoa voi olla helpompi ottaa vastaan, kuin alkaa selailemaan jopa satoja sivuja pitkiä oppaita. Instagramin kautta voisi esimerkiksi hiljalleen osissa julkaista koulutuskokonaisuuden ensi vuonna alkavaa uutta EU:n yhteistä maatalouden rahoituskautta varten, kun tukiehtoihin on tiedossa paljon muutoksia.

Instagram-tiliä työstäessäni ajattelin, että tili voi olla hyväksi nähdä myös niille ihmisille, jotka eivät maatalousasioiden kanssa muuten ole tekemisissä. Edelleenkin aika ajoin kuulee puhuttavan maataloustuista ikään kuin ne olisivat ”ilmaista rahaa” maalaisille. Instagram-tiliin törmätessään tällainen henkilö voi jopa huomata, että maataloustukien saaminen edellyttää paljon tietämystä, eri asioiden jatkuvaa huomioimista ja tukien eteen on tehtävä paljon määrättyjä toimia.

Aiemmin opinnäytetyössä jo mainitsinkin Verohallinnon Instagram-tilin, joka on varsinkin nuorille todella toimivanoloinen ja kevyen kynnyksen väylä selvittää verotukseen liittyviä kysymyksiä. Viljelijöitä on toki luonnollisestikin pienempi väestömäärä kuin veronmaksajia, mutta voisiko tällainen matalan kynnyksen väylä asiantuntijoiden välittämän tiedon äärelle olla tarpeen myös maanviljelijöille? Voisiko esimerkiksi ELY-keskus luoda Instagramin tarinoihinsa kysymysboksin, johon viljelijät voisivat esittää kysymyksiä tukiasioihin liittyen ja saisivat vastauksia?

Lähteet

Euroopan komissio. (n.d.) *EU:n maatalouspolitiikka lyhyesti*. Haettu 22.2.2022. Saatavissa: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-glance_fi

Euroopan komissio. (n.d.-2) *Kestävä maatalousmaan käyttö -rahallista hyötyä viljelijöille*. Saatavissa: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/income-support/greening_fi

Instagram. (2022). *Käyttöehdot*. Saatavissa: <https://help.instagram.com/581066165581870>

Maaseutu.fi. (2022). *Ympäristö ja ilmasto*. 23.3.2022. Julkaisu Maaseutu.fi -verkkosivuilla. Saatavissa: <https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/vaikutukset/ymparisto-ja-ilmasto>

Massot, A. (2021). *Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP)*. Euroopan parlamentin julkaisu 10/2021. Haettu 22.2.2022. Saatavissa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fi/section/196/yhteinen-maatalouspolitiikka-ymp->

MMM. (2019). *Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020*. Saatavissa: https://www.maaseutu.fi/uploads/manner-suomen-maaseudun-kehittamisohjelma-2014-2020_26032019_netti.pdf

MMM. (2022). *Hallitus vahvisti vuoden 2022 keskeiset kansalliset maataloustuet*. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisu 27.1.2022. Saatavissa: <https://mmm.fi/-/hallitus-vahvisti-vuoden-2022-keskeiset-kansalliset-maataloustuet>

MMM. (n.d.-a). *Maatalouden tukijärjestelmä*. Julkaisu Maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla.

MMM. (n.d.-b). *Viherryttämistuki ilmastomme ja ympäristömme vuoksi*. Julkaisu maa- ja metsätalousministeriön. Haettu 10.2.2022. Saatavissa:

MMM. (n.d.-c). *Tuotantosidonnainen tuki turvaa kotimaisen raaka-aineen elintarviketeollisuudelle*. Julkaisu maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla. Saatavissa: <https://mmm.fi/tuotantosidonnainen-tuki>

MMM. (n.d.-d). *Luonnonhaittakorvaukset*. Saatavissa: <https://mmm.fi/maaseutu/luonnonhaittakorvaukset>

MMM. (n.d.-e). *Kansalliset maataloustuet*. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisu. Saatavissa: <https://mmm.fi/kansalliset-maataloustuet>

Polvi, T. (2020). *Ympäristökorvaus -Valvonnan murheenkryyni*. Ruokaviraston ylitarkastajan blogi-kirjoitus. Haettu 26.3.2022. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa->

meista/ajankohtaista/ruokaviraston-blogi/blogitekstit/ymparistokorvaus-valvonnan-murheenkryyni/

Poutiainen, J. (2020). *Petostentorjunnan toteuttaminen viljelijätukiin liittyvissä tehtävissä*. Haettu 10.2.2022. Saatavissa: https://kasvuahameessa.fi/wp-content/uploads/2020/03/Juha-Poutiainen_Valvonta-tuki-info-2020.pdf

Reku, J. (2020). *Osa viljelijöistä jätti peltonsa kokonaan hoitamatta, kun tukiehdot muuttuivat -aiempaa useampi tila on laiminlyönyt esimerkiksi rikkakasvien torjunnan*. Artikkelin Maaseudun Tulevaisuus - verkkolehdestä 15.4.2020. Saatavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/artikkeli-1.1064444>

Reku, J. (2021-a). *Raiviopeltojen tukieurot jälleen auki – moni viljelijä odottaa tukioikeuksien lakkautuksen tuovan suorat tuet myös raivioille*. Artikkelin Maaseudun Tulevaisuus - verkkolehdestä 10.5.2021. Saatavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/artikkeli-1.1393280>

Reku, J. (2021-b). *Joka toisella tilalla puutteita ympäristösitoumusten ehdoissa, osa viljelijöistä hakee tukea hylätyille pelloille – puutteet tukivalvonnoissa yleistyvät yhä*. Artikkelin Maaseudun Tulevaisuus - verkkolehdestä 21.4.2021. Saatavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/artikkeli-1.1376378>

Ruokavirasto. (2018). *Pysyvä nurmi*. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/viherryttamistuki/pysyva-nurmi/>

Ruokavirasto. (2020). *Päätukihaun tuet 2020*. Ruokaviraston julkaisu oppaana. Saatavissa: <https://ruokavirasto.mobiezone.fi/zine/621/article-45872>

Ruokavirasto. (2021-a). *Peruslohkon korvauskelpoisuus*. Viljelijän hakuopas 2021. Julkaistu 24.3.2021. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/opaat/hakuoppaat/viljelijatukien-hakuopas/viljelijatukien-hakuopas/maatalousmaa/peruslohkon-korvauskelpoisuus/peruslohkon-korvauskelpoisuus-2021/>

Ruokavirasto. (2021-b). *Ympäristökorvauksen sitoumusehdot 2021*. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/opaat/sitoumus-ja-sopimusehdot/ymparistokorvauksen-sitoumusehdot/ymparistokorvauksen-sitoumusehdot-2021/>

Ruokavirasto. (2021-c). *Kansalliset peltotuet 2021*. Viljelijän hakuopas 2021. Julkaistu 24.3.2021. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/opaat/hakuoppaat/viljelijatukien-hakuopas/viljelijatukien-hakuopas/paatukihaun-tuet/kansalliset-peltotuet/kansalliset-peltotuet-2021/>

Ruokavirasto. (2021-d). *Täydentävien ehtojen opas*. Ruokaviraston julkaisu 23.2.2021. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/opaat/hakuoppaat/taydentavien-ehtojen-opas/taydentavien-ehtojen-opas-2021/#taydentavatehdot>

Ruokavirasto. (2021-e). *Peltovalvontaohje 2021*. Ruokaviraston julkaisu. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/valvonta/peltovalvontaohje-2021.pdf>

Ruokavirasto. (2021-f). *Viljelijän uutiskirje 6.4.2021*. Ruokaviraston julkaisu. Saatavissa: <https://uutiskirje.ruokavirasto.fi/archive/show/4355977>

Ruokavirasto. (2022-a). *Ruokaviraston Instagram-tilin tarinoissa jaettu julkaisu*.

Ruokavirasto. (n.d.-a). *Perustuki*. Haettu 15.2.2022. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/perustuki/>

Ruokavirasto. (n.d.-b). *Peltokasvipalkkio*. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/peltokasvipalkkio/>

Ruokavirasto. (n.d.-c). *Ympäristösopimukset*. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/ymparistosopimukset/>

Ruokavirasto. (n.d.-d). *Ympäristökorvauksen korvaustasot*. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/ymparistokorvaus/ymparistokorvauksen-korvaustasot/>

Ruokavirasto. (n.d.-e). *Ympäristökorvaus*. Ruokaviraston julkaisu. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/ymparistokorvaus/>

Ruokavirasto. (n.d.-f). *Seuraamukset peltotuissa*. Ruokaviraston julkaisu. Haettu 20.2.2022. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/valvonta/peltovalvonta/seuraamukset-peltotuissa/>

Ruokavirasto. (n.d.-g). *Luonnonhaittakorvaus ja luonnonhaittakorvauksen kotieläin korotus*. Saatavissa: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/luonnonhaittakorvaus/>

Tanskanen, A.-L., (2019). *Pinta-alaperusteisten viljelijätukien ympäristöehdot ja niihin liittyvä valvonta- ja seuraamusjärjestelmä*. Väitöskirja tutkimus. Itä-Suomen yliopisto. Joensuu.

Tuovinen, J. (2021). *Peltovalvonnan havaintoja 2020*. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tukihakukoulutus 16.4.2021. Saatavissa: https://www.kpedu.fi/docs/default-source/projektisivustot/tietolinkki/peltovalvontapop_2021-04-16_uusin_jt.pdf?Status=Master&sfvrsn=1d6fb74d_3

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta. 1250/2014 §10. Annettu Helsingissä 18.12.2014.

Valtiovarainministeriö. (n.d.). *Maataloustuet. Valtion talousarvio esitys. Ympäristökorvaus*. <https://tutkibudjettia.fi/teemat/9>

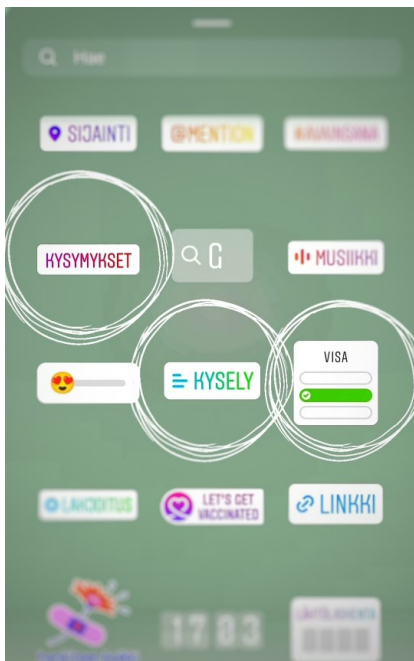
Verohallinto. 2021. *Verohallinnon Instagram-tilin julkaisu*.

Liite 1: Ohjeet Instagramin Visa-tarran käyttöön

Instagramin hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

Instagramin *Tarinat* -julkaisuihin voi liittää vuorovaikutteisia Tarroja:

Vuorovaikutteiset ominaisuudet tarjoavat muille käyttäjille mahdollisuuden vastata joko valitsemalla vaihtoehdon tai kirjoittamalla. Niihin voi vastata 24 tunnin ajan julkaisusta.

- KYSELY:

- KYSYMYKSET:

- VISA:

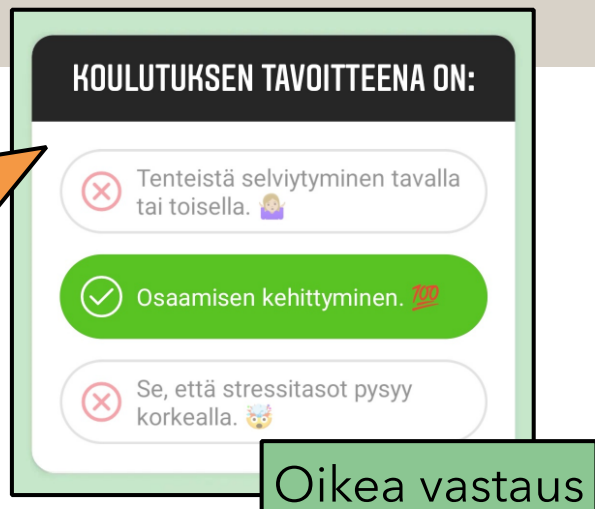
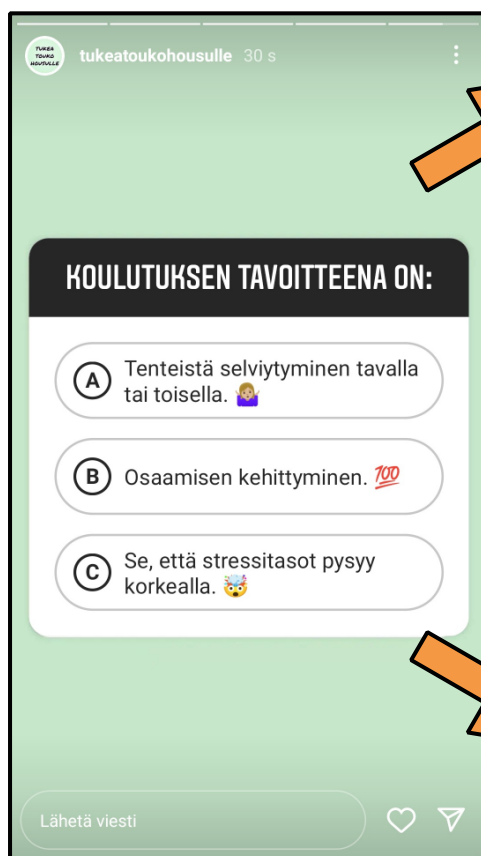

Instagramin hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

VISA -ominaisuus sopii koulutuskäyttöön sovellettavaksi, koska julkaisija pystyy määrittämään siihen laatiessaan oikean vaihtoehdon.

Oikea vaihtoehto selviää Tarinan katsojalle vastaamisen jälkeen. Vastaus näytetään alla osoitetulla tavalla:

Instagramin hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

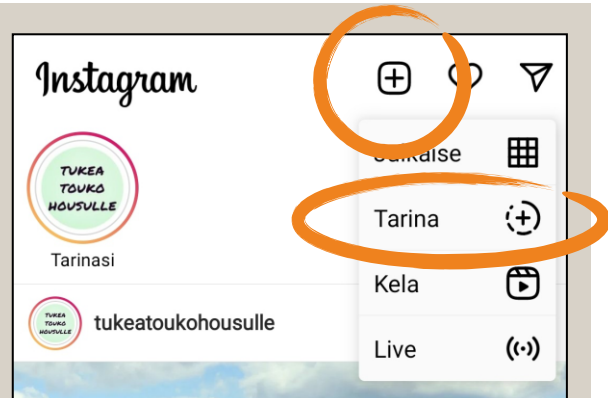
VISA -ominaisuuden lisääminen Tarinaan:

- Paina ensin

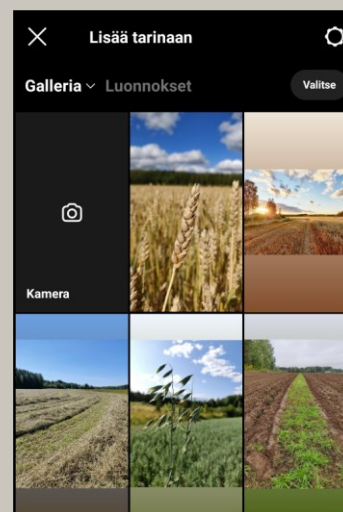

-kuvaketta

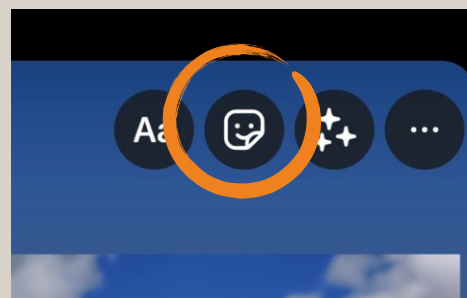
- Valitse Tarina

- Nyt avautuu näkymä, jossa voit valita kuvan; joko ottamalla sen kameralla tai valitsemalla sopivan kuvan kuvagalleriastasi.

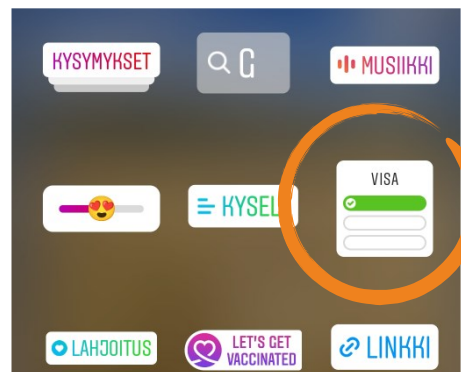
- Valinnan jälkeen Tarina avautuu muokkaustilaan, ja yläreunassa näkyy symboli, josta Tarrat tulee näkyviin.

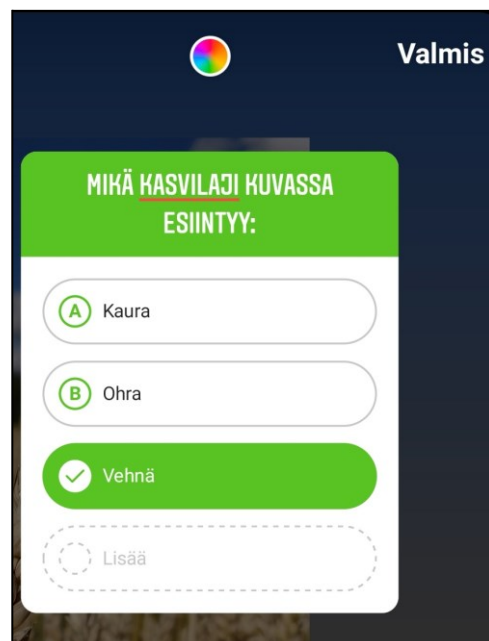
Instagramin hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

- Nyt nähtävillä on kaikki Tarra -vaihtoehdot.
- Visan pääset lisäämään valitsemalle sen kuvakkeen.

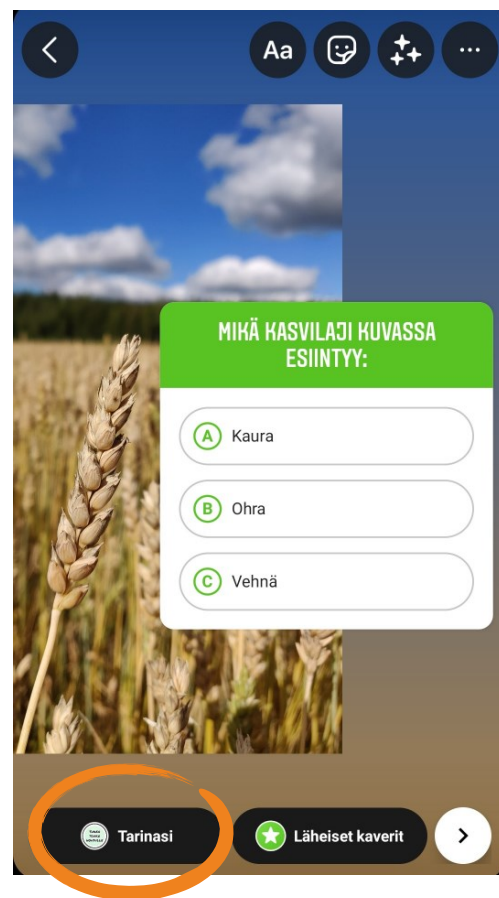
- Nyt voit kirjoittaa Visaan kysymyksen ja lisätä vastaus vaihtoehdot (2-4)
- Oikean vastauksen voit valita painamalla vaihtoehdon kirjaimen kohdasta (A, B, C, D)
- Kun olet lisännyt haluamasi vaihtoehdot valitse **Valmis**

Instagramin hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

- Nyt **Visa**
on valmis ja
voit julkaista
Tarinasi!

HUOM!

Muista yläreunan symboleista saat lisää ominaisuuksia elävöittämään Tarinoitasi. Huomioi, että Tarran vuorovaikutteiset ominaisuudet säilyvät 24 tunnin ajan.

Instagramin

hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

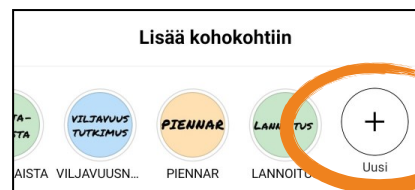
- VISA -ominaisuuteen muut käyttäjät pystyvät vastaamaan 24 h ajan julkaisusta.
 - Tämän jälkeen julkaisu ei ole enää muiden käyttäjien nähtävillä Tarinoissa.

- Jos haluat, että luomasi Tarinat jäävät myös myöhemmin muille nähtäviin, voit tallentaa ne **Kohokohtiin**.

KOHOKOHDAT

- Kohokohdat ovat Tarinoiden tallennuspaikka.
- Kohokohtia pystyy luomaan ja nimeämään haluamistaan aiheista.
- Voit lisätä Tarinan kohokohtiin painamalla Tarina-julkaisun alalaidassa olevasta Korosta symbolista.
- Alareunaan aukeaa valikko. Jos aiempia Kohokohtia ei ole, voit luoda uuden.

- Kohokohta-kuvaketta pystyy myöhemmin muokkaamaan ja nimeämään uudelleen.

Instagramin

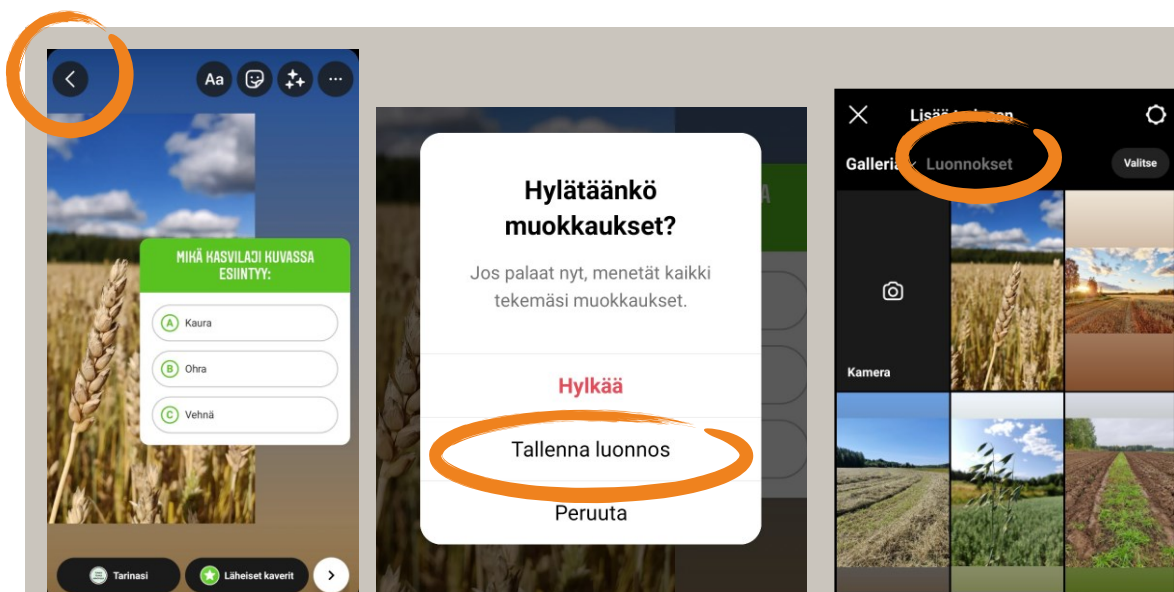
hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

VINKKEJÄ VISAN LAATIMISEEN: LUONNOKSET

Jos haluat luoda Visan, jossa useita arvuutuksia julkaistaan samaan aikaan, voit hyödyntää **Luonnokset** ominaisuutta, ja tehdä Tarinoita valmiiksi etukäteen.

Luonnokset ovat valmiiksi laadittujen Tarinoiden tallennuspaikka Instagramissa. Luonnokset pysyvät tallennettuna siellä 7 päivän ajan.

Kun Tarinasi on valmis, paina yläreunasta Takaisin -painiketta.

Valitse **Tallenna luonnos**.

Valmiiksi luonnostellut tarinat löytyvät täältä.

Instagramin

hyödyntäminen koulutuksessa

-Ohjeet Visa -ominaisuuden käyttöön

VINKKEJÄ VISAN LAATIMISEEN:

TALLENNUS KOHOKOHTIIN

Kohokohtiin Tarinoita tallentaessa on hyvä muistaa pari asiaa:

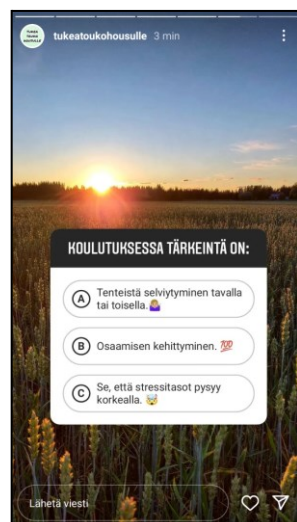
1. Tarinat tallentuvat kohokohtiin aikajärjestyksessä, eikä julkaistujen Tarinoiden esiintymisjärjestystä pysty vaihtamaan.

2. Vuorovaikutteiset ominaisuudet lopettavat toimintansa 24h kuluttua. Tämän jälkeen Visaan jää näkyville kullekin katsojalle, oma vastauksensa. Visaan pystyy vastaamaan vain yhden kerran.

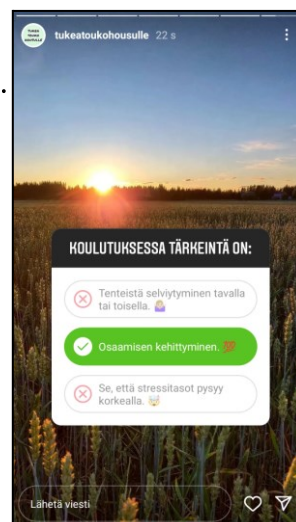
Jos haluat, että Visoilla pystyy arvuuttelemaan vielä Kohokohtien kautta, pitää Visasta julkaista ensin kuva (1.), ja vasta sen jälkeen kuvankaappaus, jossa näkyy vastaus (2.)

Näin toimien Tarinat näyttäytyvät katsojalla myös myöhemmin Kohokohtien kautta oikeassa järjestyksessä: 1. Tarinassa arvuutus ja 2. Tarinassa näkyy vastaus.

1.

2.

Liite 2: Testikysymykset Instagramin tarinoihin

